

DEMOKRACIJA

Leto VI. - Štev. 20

Trst - Gorica 16. maja 1952

Izhaja vsak petek

Tudi ti si poklican

Neverjetno, a resnično je, da najdeš še vedno tu pa tam človeka, ki je prepričan, da se ga bližnje volitve ne tičejo. Če mu prigovarjaš, pa ti pametnjakovič odgovori: »To so vendar občinske volitve. Kdo gospodari v občini, to je meni vseeno! V ostalem bodo pa že drugi poskrbeli, da pridejo na pravo mesto pravi možje.«

To večno zanašanje na druge, ta nezadostna zavest o pomembnosti osebnega sodelovanja, je velika napaka.

Predvsem se moramo zavedati, da te volitve niso zgolj občinske volitve. Bodočnost našega ozemlja je še vedno neustaljena. Prisostvujemo stalnim nihanjem. Politični položaj v lastnih državah in v Italiji, pravzaprav navadno dnevno-politične in kratkovidne spekulacije, vplivajo na zadržanje sil, katerim je zaupana uprava našega področja Svobodnega tržaškega ozemlja. Ko so potrebne demagoške parole za italijanske volitve, se ugodijo Italiji; če je treba pobožati Tita, se zopet ugodi Jugoslaviji. Pot, ki jo ta politika hodi, je v osnovi nemiselna in dvakrat toliko podere kakor zgradi. Seveda, predvsem v našo škodo!

In mi naj pri tem ostanemo brezbržni? Namesto da bi jasno pokazali, kaj hočemo, naj vzbudimo vtis, da nam je vseeno, kaj in kako se z nami dela?

O tem bi morali razmisliti tisti, ki se niso dokopali do spoznanja, da je danes politika stvar, ki se proketo tiče vsakega posameznika. Če v lastni narodni državi je od oblastev odvisno, kako bo posameznik lahko živel, od rojstva pa do smrti. Od javne uprave je v glavnem odvisna njegova izobrazba, možnost zaslužka in blagostanje. Na mešanem področju, na kakršnem živimo mi, pa je položaj še bolj zapleten. Preteklost nam dokazuje, da prav oblast odloča, če posameznik lahko javno govori svoj jezik in celo, če sploh lahko nosi svoje ime, ne da bi mu ga menjavali kakor domačemu kučku. Da ne govorimo o pravici do gospodarskega obstoja, dela itd....

Način izvajanja oblasti pa je vedno odvisen od ljudi, ki jo predstavljajo, in še posebno od onih, ki so poklicani, da tvorijo njeno voljo. V demokratični državi postavlja te ljudi narod in volitve so prav ti sto dejanje, s katerim izvaža narod to svojo pravico.

Mi nismo danes v položaju, da bi izbirali svojo vrhovno oblast, ki bi izdajala na našem področju za vse obvezne zakone. V posmeh demokratičnosti so na zadnji londonski konferenci sklenili, da naj dobi v tukajšnji upravi večjo besedo italijanska država, ne pa tukajšnje ljudstvo! Toda vkljub temu moramo pokazati svojo željo in voljo, da si to pravico pridobimo. Izraziti in uresničiti jo moramo vsaj tam, kjer nam je dostopna. In to je v naših občinah.

Toda bližnje volitve niso važne samo kot protest in kašpot za mednarodno ureditev tega ozemlja, za ohranitev njegove svobode in samostojnosti. V naših dneh imajo občine tudi veliko upravno, gospodarsko in socialno vlogo. Greši kdor misli, da je vseeno, kdo izvaža zadevne funkcije. Od najmanjšega obrtnega dovoljenja, delavske knjižice in popravila občinske poti, pa tja do izboljšanja skupnih pašnikov, o vsem odloča občina. V Trstu vidimo, da je od občinske uprave odvisno, če bodo eni otroci zahajali k pokcu v moderne in lepo opremljene prostore, drugi pa v stare, neprimerne stavbe. In še bi lahko naštevali nove in nove naloge ter probleme, v katerih ima občina prvo besedo.

Kdor pravi, da se ga vse to ne tiče, da mu je vseeno, ta je podoben noju, ki tišči glavo v pesek, prepričan, da ga nihče ne vidi in da mu zato nihče nič ne more. Toda človek ne sme biti noj, ne sme skrivati glave, medtem ko mu drugi pulijo perje ali se celo pripravljajo, da si ga privoščijo za pojedino! Človek ima oči zato, da gleda in glavo zato da misli.

Zato naj ne bo nikogar, ki se ne bi globoko zavedal, da je tudi od njega, in to prav osebno, odvisno, če bomo v tem usodnem trenutku pripomogli k ohranitvi Svobodnega tržaškega ozemlja, ki je neizogibni pogoj za vse, kar tukajšnji Slovenci želimo in potrebujemo, ter k boljšemu gospodarstvu in upravi v naših občinah, od katerih je odvisen precejšen del našega vsakodnevnega življenja.

Londonski sporazum

Obramba STO-ja in naše svobode je sveta stvar!

Ugleden londonski list je označil sporazum med Italijo ter Anglijo in Združenimi državami s starim rimskim rekom: »Gore so rodile, a skotila se smešna miša«

Londonska konferenca je po 40-dnevnem razpravljanju objavila poročilo o sklepih, ki jih zahodni vesileci tolmačijo kot brezpomembno popuščanje rimski vladi, ki ne bi smel razburjati in zaskrbjevati tržaškega prebivalstva in jugoslovanske vlade. Italija pa vidi v dogovoru uspeh svoje diplomacije in en korak naprej k uresničitvi italijanske želje po uničenju STO-ja.

Londonski dogovor moramo presojati z dveh stališč: z mednarodnega vidika mirovne pogodbe z Italijo in z notranjega vidika začasne uprave angloameriške cone Svobodnega ozemlja.

MIROVNA POGODBA IN STO OŠTANETA NESPREMENA

Londonski sporazum ni formalno in ničemer menjal določb mirovne pogodbe, s katero je bilo ustanovljeno STO in s katerim je bila njegova neodvisnost in celotnost zagotovljena. STO obstoja v popolnem svojem stvarnem in pravnem obsegu neokrnjeno in samostojno, kakor je bilo med umetno insceniranimi marčnimi demonstracijami, ki so bile tako spretno izkoriščene od rimske vlade, da je dosegla sklicanje londonske konference, na katero je vrgla tržaški problem, zato da bi se rešil njej v prid.

V samem dogovoru je bilo podčrtano, da ta ne prejucira v ničemer končne usode STO-ja. S tem je bil zapечат grob bistveno že zdavnaj potopane tristranske izjave od 20. marca 1948.

V sporazumu je nadalje ugotovljeno, da nosita odgovornost za provizorno upravo cone Anglija in Amerika, da se mora angloameriška cone še nadalje upravljati v smislu mirovne pogodbe in provizornega statuta priloge VII, ter da ohrani poveljnik angleških in ameriških oboroženih sil popolno

vladno oblast cone v svojih rokah. Vsi uradniki civilne uprave bodo odgovorni za svoje poslovanje edino le zaveznikemu vojaškemu poveljniku cone in morajo voditi upravo pod njihovim vodstvom kakor do sedaj. On jih imenuje in odstavlja. S tem je ostala uprava cone A še vedno neokrnjena v rokah angleških in ameriških vojaških sil, katerim je bila poverjena s strani Varnostnega sveta Združenih narodov.

Z mednarodnopravnega vidika ni dosegla tedaj rimska vlada v tržaškem vprašanju v Londonu ničesar, njena suverenost, ki je nad STO-jem prenehala 15. sept. 1947, se ni niti za las pomaknila preko meje pri Stivanu. To je dejstvo, ki se ne da podcenjevati, dejstvo, ki ga morajo visoko ceniti vsi prebivalci STO-ja: STO je bilo, je in ostane kakor poprejši

SPREMEMBA V NOTRANJJI UPRAVI

Glede notranje uprave cone A je pa prinesel londonski sporazum spremembe v korist rimske vlade s tem, da sta ji Anglija in Amerika dali možnost, da predlaga — ne pa imenuje — okoli 21 višjih uradnikov, ki jih potem zavezniki poveljnik cone imenuje ali tudi odkloni z zahtevo, da mu predlagajo druge.

Italija je zahtevala, ko je prišla v London, da vkraka njena vojska na naše svobodno ozemlje, da se izroči policija v njene roke, da pride pravosodstvo naše cone pod rimsko vrhovno sodišče, skratka: zahtevala je dejansko in pravno vzpostavitev italijanske suverenosti, ki jo je izgubila z mirovno pogodbo.

Anglija in Amerika sta držali Italijo daleč od vseh ključnih postojank uprave, na katere imenujeta uradnike po svoji mili volji: vojska, policija, pravosodstvo, telekomunikacije (pošta, brzojav, telefon, radio), javna obveščevalna služba, kontrola nad zunanjo trgovino ter pristanišče in pristaniška uprava. Za upravo drugih področij predlaga Italija višjega upravnega direktorja in druge funkcionarje v imenovanje poveljniku cone. Vsi ti pa vrše svojo službo pod vodstvom in nadzorstvom poveljnika cone, kateremu so odgovorni in ki jih tudi lahko odstrani.

Poveljnik cone mora predhodno odobriti tudi vsak odpust uradnikov, ki so sedaj v službi in ki niso bili iz Italije sem poslani.

Z londonskim sporazumom se tedaj izroči del uprave cone A, ki so jo doslej imeli angleški in ameriški uradniki, v roke od Italije predlaganim uradnikom.

In to nezasuženo darilo Italiji se skuša opravičiti z naivno utemeljitvijo, češ da se tako bolj prizna v praksi pretežno italijanski značaj cone A, ko pa v resnici več kot polovica prebivalstva noče slišati nič več o Italiji. Sicer pa še vrabci na strehah čivkajo, da je to že druga nova volilna injekcija De Gasperi-jevi vladi, ki se je izkazala za nesposobno, da reši vzlic milijardam dolarjev iz Amerike težki notranji gospodarski in socialni položaj Italije. Trditvev sporazuma pa, da daje italijanska vlada bistveni doprinos k blagostanju angloameriške cone, je bila že večkrat s številskimi in dejstvi ovržena. Zato bi bili morali zahodni vesileci, predno sta dali svoj podpis pod tako izjavo, posvetiti malo več brige vprašanju, kaj Italija da in kaj dobi od STO-ja.

Tržaškega prebivalstva, ki je za ohranitev STO-ja, niso londonski sklepi iznenadili. Ko smo bili v Londonu, smo ugotovili velik vpliv italijanske propagande, ki je svetu prikazala tržaško vprašanje v krivi luči. Mnogo smo storili v nekaj dneh svojega londonskega bivanja, da javnost in vladne kroge prav informiramo. To nam je uspelo! Toda pota mednarodne visoke politike

ke so pogosto vijugasta kot pot krivičnega in nerazumljiva za normalnega človeka, ki išče svojo pravico s pomočjo božjih in človeških moralnih zakonov.

Naj bo praktični uspeh De Gasperi-jeve vlade še tako neznan, darilo, ki sta ga Anglija in Amerika poklonili v Londonu italijanski vladi, je krivično, ker je bilo dano proti duhu mirovne pogodbe in proti volji nad polovico tržaškega prebivalstva. Združeni narodi niso poverili Angliji in Ameriki začasne uprave cone A zato, da skozi okno privlečeta italijansko birokracijo v Trst, ki jo je mirovna pogodba izgnala skozi vrata! Mednarodne pogodbe so tudi pogodbe! Ni dovolj napisati nad vrata »Iustitia regnorum fundamentum«, ampak je treba to pravilo tudi spoštovati!

Ves svet spremlja umetno sproženo tržaško vprašanje z gnevom v duši, ne samo zahodni svet, ampak tudi stotine milijonov ljudi onstran železne zaves, ki verujejo v demokracijo in pričakujejo od nje odrešenja! Toda z diplomatskimi akrobacijami, kakor je ta londonski sporazum, se za zahodno demokracijo gotovo ne dela reklama. Ali je res še vedno sama sila — ki zmaguje nad pravico?

Mi Tržačani smo v dno duše prepričani, da je obramba STO-ja in naše svobode sveta stvar. Zato jo bomo branili naprej v prepričanju, da mora prej ali slej tudi v mednarodni politiki pravica zmagati nad krivico!

Dr. Josip AGNELETT

Slovenskim delavcem!

Med Slovenci ni kapitalistov, ni veleposesnikov, ni veleindustrije. Vsi Slovenci smo delaven narod, vsak od nas živi od dela: ročnega ali umskega. Zato se mi demokrati zavedamo, da mora biti po sedanjih krizi rešeno socialno vprašanje tak, da bo vsak državljani deležen dostojnega plačila in vsak delavec večjih podjetij sodeluje pri dobičku. Mi smo za delavce in za izboljšanje njihovega položaja; mi smo za pošteno in pravično valoriziranje dela. Smo pa proti nadvladi enega razreda nad drugimi, kajti vsi sloji naroda tvorijo šele celoto, kot prsti na roki!

Mi demokrati prepričamo vsakemu, da ima svoje prepričanje. Ostanite le komunisti, če ste zares prepričani, da nosi komunizem za doveljstvo in srečo! Toda eno imejte pred očmi: ni tržaškega delavca, ki bi si želel nazaj Italije! Ne, vi niste proti STO-ju, pač pa vaše vodstvo, vodstvo komunistične partije. Oni ljudje, ki jih partija plačuje. Ti so za to, da pride zopet Trst pod Italijo.

Kaj je vodstvo tržaške kominformistične partije storilo od 1944. leta naprej za ohranitev STO-ja? Ko so v tržaškem mestnem svetu italijanski iredentisti vložili resolucijo za vrnitev Trsta Italiji, niso kominformistični svetovalci glasovali proti, ampak so se vzdržali glasovanja, tako da je stalo proti glasovom večine le 7 glasov manjšine, ki je za neodvisnost STO-ja. Ko je Blocco Trstino povabil le 7 kominformistov, naj se povežejo z ostalimi italijanskimi in slovenskimi strankami, da bo triumfirala misel za STO, so kominformisti to odklonili in s tem so prepustili tr-

žaško mestno upravo italijanskim iredentističnim strankam!

Ves svet je videl v letošnjih marčnih demonstracijah in v stavki, ki jih je podprla, podporo italijansko-iredentistične zahteve po Trstu in STO-ju. Zalibog se je tej stavki pridružil tudi vodstvo tržaške komunistične partije. Ne bomo tu razpravljali, zakaj je Vidali v Bariju govoril in pozival italijansko vlado, naj hitro dela, če noče, da postane »Trieste italianissima« pokopališče Italijanov, pač pa moramo opozoriti slovensko delavstvo na zadržanje vodilnih osebnosti komunistične partije v Italiji, ki določa smernice tudi za komunistično partijo v Trstu. In tu naj navedemo, kaj piše komunistični senator in hierarh Pastore Ottavio v komunističnem listu Vie Nuove od 4.

Volilni govor SNL po radiu

Kandidat SNL in tajnik SDZ, prof. Ivan Rudolf, vam bo spregovoril po slovenskem radiu v Trstu v petek, dne 16. maja, ob 20. uri.

Poslušajte!

maja 1952: »Če se danes tržaški delavci bore za italijansko Trsta, je to zasluga italijanske komunistične stranke in gotovo ne demokristjanov. Po zadnjih volitvah (1949) je minister zunanjih zadev (italijanski seveda) prišel glasove komunistične partije STO-ja h glasovom drugih italijanskih strank, da dokáže, da je velika večina tržaškega prebivalstva italijanska. Prav je storila«

Gotovo je, da so te izjave danes za tržaško kominformistično vodstvo neljube, ker dokazujejo, da je zadržanje voditeljev tržaških kominformistov nasprotno volji in želji tržaškega delavstva. Toda vsa pridušnja in zanikanja teh voditeljev na shodih ne morejo izbrisati onih izjav, ki izpodbijajo tla Svobodnemu tržaškemu ozemlju.

Zato je čas, da tržaško delavstvo, ki želi ohraniti Svobodno tržaško ozemlje, ki je proti povratku Italije in njenih karabinerjev v te kraje, ki je proti vojaški službi, ki jo je mirovna pogodba odpravila s tega Svobodnega ozemlja, trezno premisli, kako bo 25. maja glasovalo! Eno je gotovo: glasovi, ki bodo odani za Vidalijevo kominformistično partijo, se bodo zopet šteli kot glasovi za Italijo in proti Samostojnemu ozemlju, kakor so se šteli 1949. leta.

Zato pri teh volitvah, ko gre za STO ali proti njemu, volite za liste, ki so za brezpogojno, trajno ohranitev STO-ja! Volite za Svobodno tržaško ozemlje! S tem ne boste izdali svojega političnega prepričanja, ampak boste volili za vaše in vaših otrok koristi in blagostanje.

Rako pravilno volimo?

Z volilnim pozivom, ki ti ga je dostavila občinska uprava, se na dan volitev javiš na določenem volišču.

Predsednik volilne komisije te legitimira. Imeti moraš s seboj veljavno osebno listino s sliko (osebna izkaznica, pošta izkaznica, potni list); v primeru da si brez take osebne listine, je dovolj, da te pozna član volilne komisije na tvojem volišču, ki zate jamči s svojim podpisom. Nato dobiš glasovnico, ki smo jo že objavili, in svinčnik ter se podaš v oddeljeni prostor, kjer opraviš svojo volilno pravico.

Za Slovensko narodno listo v Trstu, na podeželju pa za Listo slovenske skupnosti boš pravilno glasoval, če prekrizaš s svinčnikom našo značko; pri tem moraš paziti, da ne sega križ, ki ga napraviš s svinčnikom, preko okvira, v katerem je naša značka: Upova vejica s helebardo v Trstu, na deželi za zobčasto kolo, kladivo in klasje. Na tržaški glasovnici je naša značka predzadnja v drugem stolpcu, na desni strani glasovnice!

Glasovnico nato pregraneš in zapleš (na deželi samo pregraneš) in jo s svinčnikom vrneš predsedniku volilne komisije.

Tako si pravilno volil za Slovensko narodno listo oziroma za Listo Slovenske skupnosti in napravil svojo narodno dolžnost!

Odkritja še ob pravem času

Prav še ob pravem času je Ottavio Pastore v zadnji številki Italijanske kominformistične revije Vie Nuove objavil svoj članek Tri udrugi proti italijanstvu Trsta, da bodo tisti Slovenci, ki še vedno niso spoznali vso lažnost in zahrbitost kominformistične politike v tržaškem vprašanju, lahko končno jasno spregledali.

Ce bi nam prostor dopuščal, bi prevedli članek v celoti, ker so vsi njegovi odstavki izredno zanimivi in ker nam odkriva v podrobnostih, kako se je italijanska komunistična partija vedno borila dosledno, da Trst ostane Italiji, in ko ga je izgubila, kako se vztrajno bori, da se Trst zopet vrne Italiji.

Zastonj boste iskali to revijo po Trstu! Takoj ko je prispela, so se zagnali vidaljevci, da jo pokupijo po vseh tržaških prodajalnicah časopisov. Potem jo je pa še založništvo potegnilo iz prometa.

Da ne bi mislili, da je člankopisec kdor koli! Ottavio Pastore je italijanski senator in član centralnega komiteta italijanske komunistične partije. Spada torej v prvo vrsto partijskega vodstva in je o njenih ciljih in stremiljenjih seveda odlično obveščen.

V članku razvija misli, kako je Italija izgubila Trst. Pove pa tudi, kako naj ga zopet dobi.

Rainerju očita, da je zadal prvi udarec enotnosti Italije, ko je ustanovil Jadransko Primorje v letu 1943. Drugi in odločilen udarec tej enotnosti pa da so zadalji Anglo-Amerikanci, kadar so dovolili Titu,

da zasede italijansko Julijsko krajino.

Ko potem opisuje, kako se je v prvem povojnem času tržaški proletarij boril za vključitev tržaške ljudske republike v jugoslovansko federacijo, ugotavlja, da italijanska komunistična partija ni nikdar sprejela take rešitve tržaškega vprašanja.

»Italijanska komunistična partija — pravi Pastore — se je torej vedno upirala zmotam tržaškega proletariata in mu je vedno pomagala, da najde pravo pot. Če se danes tržaški delavci borijo za italijanstvo Trsta, je to zasluga italijanske komunistične partije.« Potem nadaljuje: »Po zadnjih upravnih volitvah je zunanji minister (italijanski) prišel glasove komunistične partije STO-ja h glasovom drugih italijanskih strank, da bi dokazal, da je velika večina tržaškega prebivalstva italijanska. Dobro je storila«

Kaj je treba potem še kakšnega dokaza, da je Vidali navadna tigrčka v rokah partijskega vodstva v Rimu in da tržaško javnost, posebno pa slovensko, nesramno laže?

Najbrž bo kdo od tržaških kominformistov dejal: To, kar bočetaš, vi dokazovati s temi izvečki iz članka, ne dokazuje ničesar. Kvečjemu, da se je borila in da se bori italijanska komunistična partija, da Trsta in Julijske krajine ne dobi Jugoslaviji. Danes se pa z nami vred bori za Svobodno tržaško ozemlje.

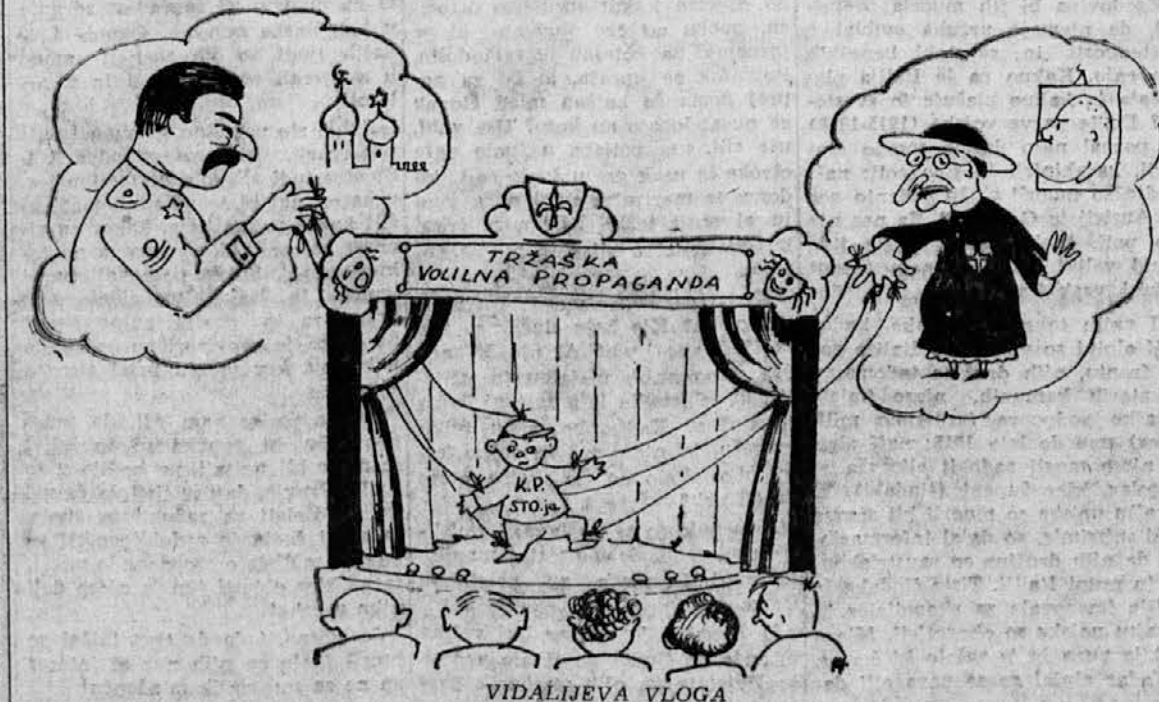
Lepo. Poglejmo sedaj, kaj piše Pastore malo dalje v članku.

»Italijanski in tržaški komunisti predlagajo ustanovitev STO-ja. To bi pomenilo združitev cone A in cone B, imenovanje guvernerja, izvolitev zakonodajne skupščine in odhod tujih čet. Tako bi se rešili Italijani cone B. S tem bi bil napravljen pa samo prvi korak. Ker je namreč prebivalstvo v veliki večini italijansko, bi v drugih mednarodnih razmerah, v enem ali pa v desetih letih lahko sklenilo aneksijo k Italiji. To bi bila najlažja rešitev, ker ima pravno osnovo v mirovni pogodbi, ki so jo podpisale velike sile in 17 držav, ker je tej rešitvi naklonjena Sovjetska zveza in ker bi po tej poti italijanska vlada lahko zahtevala aplikacijo mirovne pogodbe tudi proti volji Jugoslavije.«

Torej to so cilji italijanskih in tržaških kominformistov in tudi Sovjetske zveze glede Svobodnega tržaškega ozemlja. Po možnosti že po enem letu po imenovanju guvernerja bi torej zahtevali, naj STO anektira Italija.

Kar mi že leta trdim slovenskim kominformističnim pristajam, da jih namreč njihovi tržaški in rimski partijski voditelji — le malo po ovinkih — vodijo naravnost v Italijo, to potrjuje črno na belem kominformistični senator Ottavio Pastore!

Sedaj pa Slovenci, volite kominformistične liste v mestu in na podeželju, da vas bodo preklinjali še pozni slovenski rodovi!

VEŠTI z GORIŠKEGA

VAŽNE VLOGE našega obč. svet. R. Bratuža

Pretekli četrtek 8. t. m. je naš občinski svetovalec g. Rudi Bratuž vložil na goriškega župana vlogo za nujno ureditev pokopališča v Pevmi pri Gorici. Pokopališče je premajhno in ker je dodeljeni prostor moker ter se ga zaradi tega ne more uporabljati za pokopavanje mrtlicev, je g. Bratuž predlagal, naj gre na lice mesta posebna komisija, ki naj zadevo uredi na primeren način, da se pokopališče ohrani v Pevmi.

Nato je g. Bratuž predlagal nujno napeljavno vodo na Oslavje, kjer naj se postavi v Pevmi telefonsko zvezo z mestom zaradi nujnih potreb tako ljudstva iz tega kraja kot tudi iz Oslavja in Sentmavra.

Končno je 8. t. m. g. Bratuž predlagal, naj se postavi v Pevmi telefonsko zvezo z mestom zaradi nujnih potreb tako ljudstva iz tega kraja kot tudi iz Oslavja in Sentmavra.

V torek 13. t. m. pa je g. Bratuž poslal g. županu pismo, v katerem ga opozarja na pritožbe prebivalstva v zvezi z nameravanim znižanjem količine sladkorja prostega pasu (sazona franca) od sedaj naprej pa do jeseni, češ da se v teh mesecih potrebuje in rabi manj sladkorja kot pozimi. Tako trditve ne odgovarja resnici — trdi g. Bratuž v svojem pismu — in prosi župana, naj se zavzame za to, da se bo še naprej delila ista količina tega sladkorja, ker bi ga sicer morali ljudstvo kupovati po zvišani ceni. Na vsak način se količina sladkorja prostega pasu ne sme znižati otrokom, bolnikom in starim.

Nato je g. Bratuž sporočil županu željo mešanov, zlasti pa trgovcev, naj se samo čistijo z vodo asfaltirane ulice in pločniki, ker se sicer dviga preveč prahu, ki škodi tudi trgovinam. Neasfaltirane ulice naj se očistijo, da se ne dviga prah.

V Gorici pa imamo gosposke in negosposke pse, ki se kot taki priznavajo po višini davka, ki ga njihovi gospodarji plačujejo. Prvim je dovoljeno sprehajati se prosto po vseh krajih mesta in ob vsakem času, drugi pa morajo biti vedno doma, ponoči in podnevi, in ne morejo niti na najmanjši sprehod, tudi če bi jih gospodarji držali na vrvi in z nagobčnikom.

Zgodilo pa se je, da je sedaj veliko število teh zaprtih psov oblo, prav gotovo zaradi te trajne zapore.

Zato je g. Bratuž prosil g. župana, naj bi se dovolilo gospodarjem druge vrste psov, da jih smejo peljati iz stanovanj vsaj ob določeni uri ob večernem mraku. Saj obstojajo posebna določila zakona tudi za zaščito živali!

Seja pokr. sveta

Na zadnji seji pokrajinskega sveta je bilo veliko govorenja o izgradnji nove ceste Tržič-Gradež. Bilo pa je samo govorenje in niso prišli do nobenega konkretnega zaključka, ker so pokrajinske in občinske kase prazne, oziroma nimajo na razpolago toliko denarja, da bi z delom lahko začeli. Ta cesta, ki bi po načrtih vezala direktno Gradež s Tržičem, bi namreč stala preko 580 milijonov lir. Čeprav bi vlada pomagala s približno polovičnim zneskom, je vsota še vseeno previsoka za pokrajinsko oziroma za prizadete občine.

Na tej seji pa so sprejeli sklep.

Pokojnine za vojne žrtve

Zakon od 23. marca 1952, št. 297, ki ga je objavil uradni list od 11. aprila 1952, št. 87, priznava pokojnino vsem italijanskim državljanom, ki so v obdobju pokrajinske Jugoslavije ali na ozemlju k njej pripadajočim bili ranjeni od strani slovaških elementov ob priliki posameznih ali skupnih dejanj, ki so imeli politični namen.

Pravico do pokojnine imajo sorodniki žrtve v primeru smrti zaradi napada.

Seveda pridejo pri tem v poštev vsi italijanski državljanji, tudi če so slovenskega porekla.

Ne rečemo, da vlada ni storila prav, ko je ta zakon izdala. Trdimo pa, da je treba odškodovati vse žrtve, tudi žrtve Italijanov, ker so mnogi Slovenci, italijanski državljanji, utrpeli velike krivice in škodo od strani italijanskih elementov, zlasti od strani fašistov.

Nekaj o zavarovanju

V zvezi z zakonom od 18. januarja 1952 št. 35, ki je raztegnil obvezno bolniško zavarovanje na družinske pomočnike in pomočnice vseh vrst, kot so na primer: inštruktorji, vzgojitelji, guvernante, diplomirane varuhinje otrok, majordomusi, kuharji, avtomobilisti, hlevski posli (štalirji), dojlje, garderobierke, vratarji, hišni varuhi in vrtnarji, splošni posli (tuttofare), perice, navadne varuhinje otrok, sobarice in težki posli ter vse druge vrste pomočnikov in pomočnic, je goriška bolniška blagajna izdala okrožnico, na podlagi katere poziva vse gospodarje, naj prijavijo zaposlene družinske pomočnike in plačajo zavarovalnino.

Kar se vratarjev tiče, pojasnjuje ta okrožnica, da jih niso gospodarji dolžni zavarovati, če vršijo službo pri stavbi, ki služi kot stanovanje samo gospodarju oziroma njegovim sorodnikom v tretjem kolenu.

Zavarovati se morajo vse vrste navedenih pomočnikov in pomočnic (tudi tako imenovani hlapci in dekle na kmetijah), če delajo najmanj štiri ure na dan. Zgodi se, zlasti v mestu, da pomočnica opravlja delo zjutraj pri eni, popoldne pa pri drugi družini. V tem primeru mora biti zavarovana od obeh strani, če pri vsaki družini, služi najmanj štiri ure na dan.

Zavarovati se morajo vsi, tako tisti, ki prejema plačilo v denarju, kakor oni, ki so plačani z blagom.

Izveti so seveda družinski člani t. j. ožji sorodniki gospodarja. Bolniški blagajni se morajo prijaviti takoj vsi pomočniki in pomočnice, ki so na dan izdane okrožnice (29. aprila 1952) že bili zaposleni; v roku osmih dni od dneva zaposlitve pa tisti, ki bodo zaposleni po tem dnevu. Prvi morajo plačati zavarovalnino od 7. aprila 1952 dalje, drugi pa od dneva zaposlitve.

Zavarovalnina znaša 130 lir na teden in se mora plačati tudi, če zaposlitev ne traja ves teden.

Zavarovalnino je treba plačevati

Izpití na slov. srednjih šolah

Obe maturi (licejska in učiteljska) se prične 1. julija ob 8.30 z. s pismeno nalogo iz italijanske in se bosta nadaljevali po vrstnem redu, ki bo pravočasno javljen na razglasni deski liceja oziroma učiteljske v ul. Croce 3. Vsi ostali izpitniki (sprejemni, vstopni, razredni) se pričnejo 16. junija ob 8.30 z. z nadaljevanjem po vrstnem redu, ki bo pravočasno javljen na razglasni deski šol.

Za pripustitev h kateremu koli od teh izpitov je treba vložiti na ravnanstvo šole prošnjo na kolovoznem papirju za 24 lir najkasneje do 31. maja. Prošnji je treba priložiti vse predpisane listine, kakor jih navaja objava na razglasni deski šol.

Nov železniški urnik

Z 18. majem stopi v veljavo nov urnik, ki bo imel nekatere spremembe. Za goriško postajo bodo te spremembe neznatne, saj ostanejo v veljavi skoraj vse dosedanje vožnje; le nekatere vožnje so za par minut preložili, in sicer:

Odhodi proti Trstu: 6.20; 7.25; 8.44; 10.04; 13.45; 15.56; 17.24; 18.30; 20.36; 21.26; 0.01.

Odhodi proti Vidmu: 4.50; 5.30; 6.36; 7.59; 8.28; 10.46; 13.48; 16.00; 17.25; 19.15; 18.00; 20.00; 23.20.

Evharistični kongres v Štandrežu

V nedeljo 18. maja bodo goriški slovenski verniki praznovali dvostoletnico ustanovitve goriške nadškofije. Ob tej priliki bo v Štandrežu, ki je sedež dekanijske za slovenske fars v Italiji, velik evharistični kongres. Začetek bo ob 15.30. Kongresa se bo udeležil tudi goriški nadškof in vsa slovenska duhovščina. K tej veliki verski manifestaciji so vabljeni vsi verniki.

ške sodnije in davčnega urada, ni treba še posebej govoriti, ker tako korist pač najbolje poznajo in cenijo Steverjanci in Sovodenci, ki morajo od 15. septembra 1947 izglubljati, zlasti Steverjanci, skoro ves dan za malenkostne popravke v Krminu ali v Gradišcu, ker imajo slabo prometno zvezo z Gorico pa je ta zveza najugodnejša, ker vozi koriera večkrat na dan.

Sedaj pošlje pokrajinski svet sprejeti sklep na pristojno mesto, da se želja Steverjancev in Sovodencev uresniči čimprej.

NOVICE z VIDEMSKEGA

Enake dužnosti in enake pravice

Hvala Bogu, da po zaslugi naših nasprotnikov in njih žurnalov, Beneško Slovenijo jo poznajo ne-le samou v Italiji, ampak že tudi zunanje Italije. Trkaj so tajli, da nas nje bilo in de nas nje, de ves svet se je prepričal, de smo!

Tudi na ministrstvih v Rimu se pogostoma pogovarjajo o nas. Se ne muorejo prečudvati, de kakovo je mogoče, de po 86 letih, odkar smo pod Italijo, šele po naših žilah teče slovenska kri in šele spoznamo naš materni jezik. U Rimu govorimo, de italijanski Slovenci so bili lojalni in zvesti podložniki Beneške republike, ki skuore 400 let jih je varvala in skarbela zanje ku dobro mat' za svoje otroke. Spoznamo, de skuore 86 let so bili zvesti tud Italiji, četud je bla zanje prava mačjuha.

Spoznamo, de do tele zadnje uojske ga nje blo v Italiji buj zane-marjenega piča al kantona, kjer je bla Beneška Slovenija. Sami Italijani nas hvaljo, de v ti parvi uojski, med tuženti slovenskih alpinov, nje blo obednega dižertorja in de kajšan tužent Slovenju je pre-lilo kri za Italijo.

Zgodovina bi jih muorla prepričat, de njemajo uržuha cviblat o poštenosti in zvestobi beneških Slovenju. Kakuo pa je Italija plačavala in kakuo plačuje to zvesto-bo? Do te parve vojske (1915-1918) so poznal našo daželo samou esatorji, karabinirji in financoti; naši ljudje so muorli služiti pulento gor po Austriji in Germaniji. Za nas nje, blo poti, šuole, uode, puoste itd., četud veliki dauki so nam spruot pobral vsak krajcar.

U cajtu te parve uojske, kadar naši alpini so umiral za Italijo gor na frontu, njih družine tađoma, v nekaterih kamunih, njeso imjele uojske podpuore (assussido militare) uon do leta 1918; naši alpini njeso mogli zadobit' alicenza agricolae, kjer župani (šindaki), ki u cajtu uojske so muorli bit samou italijanissimic, so dajal informacije, de njih družine so austrijskanje in pruot Italiji. Tiste šindake je Italija imenovala za «kavalirje». Mjra u cajtu uojske so obogatili. Mjra je bila puna in je začelo iti čerjes. Kadar alpini so se povrnili da-

mou, tisti šindaki «kavalirji» so se muorli odpovjedat in skrivat in prjet al potle bi bli obešen, če pru takrat bi ne bla paršla na dan snoparija, ki je parnela tud u našo daželo črne srajce, ričnuvo olje, manganale in ... lukete na usta!

Takuo, heroizem in zvestoba slovenskih alpinov je bila poplačana z največjo štrafingo ... fašizmom! Ta štrafinga nje terjala od Slovenju samou zvestobe in karvi po frontih, tjerjala je še našo dušo! Prepovedajala je naš materni jezik, naše pjesme, naše molitve — tjela nas je spremenit v ... netopirje, baštarde, pokrite z črno srajco!

ŠPIJETAR

Naša vas postaja imenitna ne-zatuo, kjer je središče za nediško in rječanske doline in kapital beneških Slovenju, pač pa zatuo, kjer je postala bogata takuo lepih šuol, de se u mestah jih njemaju tulku in takuo lepih.

Zjutra, pred začetkom šuole, je po Spjeteri kukar mruišče otročiču, puobu an čee študentu, ki se pripejpe ku upešah iz vsih dolin. Popotnik se uprašal, al bo za naprej doma še kajšan mlad človek za nucaut lopato an harbat, po svjete jih ne nucajo an takuo muorejo o-stat doma an djetat duge le naprej al pa muorejo iti zapraujat zdraue u belgianske minjere. Okuole 1000 naših ljudi so jih zaštelji samou u minjersah okuole Liegi in Charleroi!

Zatuo zlo pametno so stuorli naši poglavarji, ki letos so odparli u Spjeteri tud «Scuola professionala», u kateri naj bi se naši mladeniči učili kajšnega meštirja, kakor za zid-darje, mizarja al maringona an takuo naprej. So že poegnali parvi kaman in bojo hitro zidali nou hram za to profesionalno šuolo, šuola pe je provizorčno že začela u hramu, ker je blu prjet «tiro a segno».

Čudno pa se nam zdi, de punu mladenčiču, ki poprjet so jo željel in so se bli upisali, ne hodijo u to šuolo! Pravjo, de pru tisti, ki že vič let so djetali za zadobit to šuolo, sada, ki šuola je zapodljena, ji za harbatam djetajo propagando pruot, zatuo kjer oblasti jim je njeso dali njim u roke!

Je očitno, toda de tisti tajni so prsil šuolo za njih nuc al interes an ne za nuc naših mladenčiču!

Božji malni so mjeli počaso in je paršla sabota še za fašizem.

Po tulku tarpljenja naši ljudje se se odahnili in mislili, de pod novo, demokratično Italijo bojo tud Slovenji imjeli ne-le enake dužnosti, ampak tud enake pravice ku ti druž Italijani: pravice do svojega materega jezika, do šuol, do poti, do uade itd. In so začel ropotat, kjer so spoznal, de u Rimu se oglednejo le pruot tistim kra-jan, kjer ropotajo.

U Rimu so jo zastopil in so hitro parletelj gor gledat, de kaj se godi. Vidli so našo mizerjo in naše po-trebe in spoznal, de če čee imjet mir par konfinah, muorejo pomagat ljudem, de bojo zadovoljni.

Skoda, de njeso zbral te prave poti: namest zbrat pot Beneške republike so zbral pot fašizma!

Bratje Tržačani!

V nedeljo 25. maja glasujte vsi za Slovensko narodno listo, ki je edina samo slovenska lista, ker ne nosi tudi italijanskih kandidatov kot druge liste!

Glasujte za Slovensko narodno listo, ker le tako boste glasovali za slovensko duhtečo lipo!

Bratje Tržačani, kriknite v svet z vso silo vašega srca in vaše slovenske narodne zavesti ter izprijate glasno in odločno, da hočete živeti svobodni na Svobodnem tržaškem ozemlju!

Bratje in sestre, zavedajte se, da gre 25. maja za življenje Slovencev na Svobodnem tržaškem ozemlju, ki ga mu samo Slovenska demokratska zveza odločno in nenehno zagovarja, odkar je bilo postavljeno z mirovno pogodbo!

ZATO GLASUJTE ZA SLOVENSKO NARODNO LISTO!

Koncert D. Bratuž - O. Otta

Na koncertu, ki ga je priredila v sredo, dne 7. t. m. Glasbena matica v Avditoriju Ljudskega doma v Trstu, je prvič nastopila pred tukajšnje javnostjo naša pianistka, Goričanka Damijana Bratuževa, ki je delila spored s tukajšnje sopranistko Ondino Otta.

Da nas je zanimal predvsem nastop še mlade umetnice Damijane Bratuževe, je povsem razumljivo, dasiravno jo poznamo iz njenih uspelih radijskih nastopov. Bratuževa se posveča solističnemu poklicu in je na začetku te poti in velike naloge, ki terja poleg muzikalne nadarjenosti tudi v fizičnem pogledu znatno mero vzdržnosti in energije. Prvi pogoj je umetniška pokazala že ob izvedbi Schumannove skladbe »Papillons« in je skušala prodreti čim globlje v njeno vsebino. Iz obeh Chopinovih Mazurk, ki ju je podala s čustveno toplino, smo občutili mnogo smisla za estetsko in prozorno igro.

Težišče njenega sporeda na tem večeru je predstavljala Chopinova Balada v g-molu op. 23. To delo je posebno v tehničnem pogledu, zelo zahtevno in terja od izvajalca vzdržnost in žilavost. Je pa hvalježno, ker ga navdaja čudovita pesniška lepota. Bratuževa se je je lotila s pogumom in je dokazala solidno in skrbno negovano tehniko. Lepo ji je zvenel instrument v »meno mosso« v nežni in čuteči izvedbi in lepe stopnjevanju vse do konca srednjega dela, to je aun počasi do larghezza, kjer je umetniška dobro pogodila Chopinov slog. Ravno tako je pogodila tudi drugo repliko osnovne teme vse do »presto con fuoco«. Tudi tu je Bratuževa vzdržala, dasiravno je zajela ta del v takem tempu, ki ni bil povsod v

Težišče njenega sporeda na tem večeru je predstavljala Chopinova Balada v g-molu op. 23. To delo je posebno v tehničnem pogledu, zelo zahtevno in terja od izvajalca vzdržnost in žilavost. Je pa hvalježno, ker ga navdaja čudovita pesniška lepota. Bratuževa se je je lotila s pogumom in je dokazala solidno in skrbno negovano tehniko. Lepo ji je zvenel instrument v »meno mosso« v nežni in čuteči izvedbi in lepe stopnjevanju vse do konca srednjega dela, to je aun počasi do larghezza, kjer je umetniška dobro pogodila Chopinov slog. Ravno tako je pogodila tudi drugo repliko osnovne teme vse do »presto con fuoco«. Tudi tu je Bratuževa vzdržala, dasiravno je zajela ta del v takem tempu, ki ni bil povsod v

Nastop Glasbene šole SPM v Trstu

Opozarjamo našo glasbeno čutečo javnost na dva javna nastopa gojencev Glasbene šole SPM v Trstu, ki bosta 30. maja in 6. junija v Avditoriju ZVU v Trstu.

Razen posameznih nastopov bomo občasno tudi šolski orkester, ki je v zadnjem letu zadovoljivo napredoval.

Spored obeh nastopov bomo se objavili.

IZ BORŠTA

Kršitev volilnega premirja

Ni minil teden dni, odkar je g. Bolčina, okrožni tajnik Vidalijske KP v Dolini, ponudil premirje Listi slovenske skupnosti. Vsi Borštani so bili prisotni, ko sta si dala roko dr. B. Agneletto in g. Bolčina ter zagotovila, da obe skupini si ne bosta medsebojno motili volilnih shodov.

Beseda kominformistov je držala teden dni, in še to, ker v tem času ni bilo naših shodov! V torek 12. maja je bil prvi volilni shod Liste slovenske skupnosti v Borštu. Govorila sta prof. Miro Raubar in dr. Branko Agneletto. Ze pred shodom so kominformisti trosili letake po Borštu, v katerih je bil osebno napaden dr. B. Agneletto, in na katerih — po kominformistični morali — se očita njemu, da je izustil besede, ki jih ni nikoli izgovoril!

Ob začetku shoda se je zbrala v vasi skupina 30-40 mlečnozobih pripenecv iz Ricmanj, Boljunca in Doline. Ko je začel govoriti prof. Raubar, se je začelo naertno, organizirano žvižganje. To žvižganje se je stopnjevalo, ko je govoril dr. B. Agneletto. Ko sta sklenila sporazum dr. Agneletto in Bolčina, je bilo sklenjeno, da se bosta osebno potrudila in osebno poskrbela za red in mir na zborovanjih: Boršt je bil prvi preizkusni kamen sporazuma; Bolčina pa ni bilo zraven, poslal je pa svoje škvadraste...

Vsa kominformirska podlost, vse njihovo hinavstvo se je še enkrat izkazalo v pravi luči! Ljudje brez

morale, brez časti; ljudje, ki nore sledijo človeku, čigar edini politični argument je zmerjanje in kloutanje! Taki ljudje ne morejo sploh čutiti, kaj pomeni častna beseda! Za njih je obluba samo sredstvo, s katerim skušajo doseči čimveč, in ki velja toliko časa, dokler njim to prija.

Tokrat so pognali v zrak volilno premirje za dolinsko občino. Razumljivo, da se mi od sedaj ne čutimo več vezane na našo oblubo! Bo pač začel ples!

Mi smo demokrati, mi se vedemo demokratsko, a to ne pomeni, da zaradi našega demokratičnega stališča dopustimo, da bi fašisti delali z nami, kar bi hoteli. Naj nikar ne mislijo kominformisti, da bo njihovo početje pozabljeno: če hočemo borbo zares, mi jo sprejmemo danes, kot smo jo sprejeli pred petimi leti! Prepričani smo namreč, kot smo takrat uspeli proti nevarnejšemu nasprotniku, ta bomo zmagali tudi danes proti tem ubogim pobolnikom, ki sploh ne vedo, kaj delajo. Zločin nad mladino, ki ga zakrivajo pa razni kominformistični federali s tem, da v 10-15 letnih otrocih dražijo in vzbujajo najbolj nizkote in hinavske nagone, ta zločin obsojamo in vabimo našo javnost, da obrne pozornost na to najpogostejše dejanje.

Sodbo in obsodbo poedincev pa prepustimo našemu narodu. Verjetno ne bomo dolgo čakali na dan, ko se bo to zgodilo...

Vsakovrstno pohištvo:

SPALNICE, JEDILNICE, KUHINJE ITD. - PO NAROCILU
IZVRŠI VSAKO DELO - PO
ROSTVO ZA DOBER NA
KUP. - TOVARNISKE CE
NE. - DELO SOLIDNO. - DO
MACA TVRDKA.

Tovarna pohištva

Tel. 32

PRINČIČ
KRMIN
Cormons prov. Gorica

Liste slovenske skupnosti v borbi za pravice in koristi tržaških Slovencev

ZA STO, ENAKOPRAVNOST in demokratizacijo javne uprave

Kandidati, ki bodo izvoljeni na Listi slovenske skupnosti pri občinskih volitvah 1952 v občinah Devin-Nabrežina, Zgonik, Repentabor in Dolina, se borijo in se bodo tudi v občinskih svetih borili za uresničitev naslednjega programa:

1) Dokončno se mora ustvariti STO v smislu in v okviru mirovne pogodbe z Italijo z vsemi potrebnimi in učinkovitimi jamstvi za ohranitev njegove celovitosti in neodvisnosti.

2) Resnična enakopravnost Slovencev z Italijani na vseh področjih javnega življenja se mora izvesti v skladu s človeškimi načeli in določbami mirovne pogodbe z Italijo. Slovensčina mora postati takoj uradni jezik STO-ja.

3) Raznarodovalni zakoni, ki jih je izdala fašistična oblast proti Slovincem, se morajo razveljaviti. Posebno se morajo razveljaviti dekreti, s katerimi so bili politični in strokovni Slovenci izključeni iz javnega življenja in iz služb. Slovensčina mora postati takoj uradni jezik STO-ja.

4) Zakon o občinah se mora spremeniti tako, da se občinam zagotovi široka samouprava in da postane ljudstvo gospodar v svoji občini.

5) Uveljaviti se mora enakopravnost Slovencev z Italijani pri podeljevanju prispevkov iz javnih sredstev občinam, javnim in zasebnim ustanovam, prosvetnim in kulturnim društvom in posameznikom.

6) Povrnjena mora biti škoda, ki jo je fašizem napravil slovenskim gospodarskim in kulturnim ustanovam ter posameznikom.

7) Slovenska šola mora postati stalna in upravno popolnoma samostojna.

8) Slovenskemu kmetu mora biti dana vsa pomoč, da se kmetijstvo dvigne in napreduje.

V upravi vseh javnih kmetijskih ustanov in uradov mora biti slovenski kmet pravično zastopan in vse tam nameščen uradništvo mora popolnoma obvladati slovenski jezik.

V Trstu se mora ustanoviti slovenska kmetijska šola v skladu s potrebami kmetijstva na Tržaškem ozemlju.

Konec mora biti sramoti, da v slovenskih vaseh kmetijski strokovnjaki predavajo v italijansčini.

Oblastva ne smejo več razlašati slovenske zemlje pod pretezo javne koristi, v resnici pa s protislovenskim in raznarodovalnim namenom.

9) Treba bo izvesti progresivno obdajanje na osnovi donosnosti in dohodkov. Zemljišča bo treba nujno reklasificirati, ker je to pogoj za pravično davčno obremenitev.

10) Domači delavec in uradnik morata imeti prednost pri zaposlitvi na našem ozemlju.

11) Občine morajo uveljaviti slovenski jezik. Posebno morajo obvezati vse javne in zasebne ustanove ter podjetja, ki poslujejo na njihovem ozemlju ali vzdržujejo gospodarske stike z občinami, da uporabljajo na prostem in v vseh lokalih tudi slovenske javne, reklamne in vsakršne druge napise in razglase.

12) Občine morajo v interesu občinskega gospodarstva in v obrambo proti raznarodovanju, ki ga povzročajo tuja podjetja, ustanoviti vsa taka podjetja, ki bodo služila neposredno občanom.

Posebno nujna je takojšnja ustanovitev občinskih avtobusnih podjetij, ki bodo vzdrževala najugodnejšo zvezo med vsemi vasi in mestom.

Naši volilni govori na ital. postaji Radio Trst I

Slovenska narodna lista bo imela volilne govore na italijanski radijski postaji v Trstu v spodaj navedenih dneh:

- 18. maja ob 20.20;
- 22. maja ob 20.20;
- 24. maja ob 21.30.

Liste slovenske skupnosti pa bodo imele svoje volilne govore prav tako na italijanski radijski postaji v Trstu v naslednjih dneh:

- LSS Zgonik, 17. maja ob 13.20
- LSS Repentabor, 17. V. ob 20.20.

Dne 24. maja pa bodo govorniki List slovenske skupnosti nastopili po 21.30 na podlagi razporeda, ki ga bomo še objavili.

Govori trajajo po deset minut; 24. maja pa bodo zaradi številnih govornikov nastopov trajali samo po pet minut.

na slov. postaji Radio Trst II

Slovenska narodna lista bo imela volilne govore na slovenski radijski postaji v Trstu v spodaj navedenih dneh:

- 16. maja ob 20.00;
- 21. maja ob 20.00;
- 24. maja ob 20.00.

Dne 24. maja pa bodo govorniki SNL in LSS nastopili po 20. uri na podlagi razporeda, ki ga bomo še objavili.

Govori trajajo po deset minut; 24. maja pa bodo zaradi številnih govornikov nastopov trajali samo po pet minut.

VOILNI PROGRAMI LSS za občino Zgonik

Občinski svetovalec Liste slovenske skupnosti se bodo borili za izpolnitev sledečih konkretnih potreb občine Zgonik in njenega prebivalstva:

1) Nepristransko upravo občine, hitro in tekoče poslovanje občinskega urada.

2) Pospeševanje vseh vrst gospodarskega udejstevovanja za okrepitev gospodarske moči občanov. Zato se bodo zavzemali za napravo drevnice in trtnice; za kmetijske strokovne tečaje; za zaščito domačih kmetijskih pridelkov, zlasti vina in mleka; da se občini zagotovi sodelovanje pri ocenjevanju škode, ki jo povzročajo vojaške sile na poljih in travnikih, da se ta škoda pravično omeni in tudi v čem krajšem roku poravnava brez velikih formalnosti; da se kmetom, ki namestijo izboljšati gospodarska poslopja, njive, vinograde in travnike, dodelijo dolgoročni krediti po najnižji obrestni meri; da se uredi zemljiška knjiga; da se podpre domače pobude za modernizacijo gostinskih obratov in sploh pospeši turizem v občini, ter da se ustrezno upravljajo, turistično opremiti in zavarujejo naravno lepoto in zanimivi kraji v občini, posebno jama v Briških.

3) Pravično obdajevanje po načelu, da so najnižji dohodki oproščeni davkov; odprava dajatev na zakol živine za domačo potrebo.

4) Zgraditev občinskega prosvetnega doma, ustanovitev občinske knjižnice, zgraditev osnovne šole

z dvema učilnicama v Gabrovcu, zgraditev otroških vrtcev v Zgoniku, Saležu, Gabrovcu ter tudi v drugih vaseh, kjer bo zadostno število otrok, zgraditev občinskega športnega igrišča, dajanje pobud in podpor za kulturne in športne manifestacije v občini.

5) Izboljšanje zdravniške in higienske službe v občini, ureditev zdravniških ambulatorijev v Saležu in Malem Repnu, brezplačno zdravljenje revnih, bolj pogosti obisk občinskega zdravnika in zdravniški pregledi šolobveznih otrok, zgraditev javnih kopališč (prh) v Briških, Malem Repnu, Zgoniku, Saležu, Gabrovcu in Samotorci.

za obč. Repentabor

Lista slovenske skupnosti v občini Repentabor je izraz teženj repentaborskih občanov po enotnosti in bo zato to enotnost še nadalje krepila in utrjevala. Posebej se bo borila za gospodarski in kulturni napredek občanov, zoperstavila se bo vsem in še posebej iredenti ter kominformnemu vodstvu, ki delujejo proti tem načelom.

Lista slovenske skupnosti v občini Repentabor se zavzema za to, da prevzamejo občinsko upravo nepristranski, pošteni in odločni svetovalec, ki bodo v skladu z zgor-

njimi načeli izvedli naslednji program:

KMETIJSTVO

Za splošni dvig kmetijstva bo morala občinska uprava skrbeti in zahtevati:

1. Sredstva za splošno izboljšanje pašnikov, ker je od tega odvisen uspeh živinoreje.
2. Zadostne podpore kmetovalcem za izboljšanje sedanjih ureditev novih vinogradov.
3. Poleg že predvidenih podpor dolgoročne in brezobrestne kredite za izboljšanje in moderniziranje gospodarskih poslopij.

4. Uvedbo popolnejše in brezplačne živinodravniške službe in neobhodno potrebnega umetnega črpalenja živine.

5. Ureditev drevnice in trsnice.

6. Zavarovanje gozdov proti požarom ter namestitev domačega poljskega čuvarja.

7. Ureditev zemljiške knjige.

KAMNOSESKA INDUSTRIJA

Za razvoj kamnoseške industrije je potrebno:

1. da občina podpre vsako pobudo občanov za ureditev novih kamnolomov;
2. da posveti vso pozornost razvoju kamnolomov v lastni režiji in da dobi zadostne kredite za njihovo mehanizacijo;
3. zgraditev moderne klesarske delavnice in ustanovitev kamnoseško-klesarske šole.

PROSVETA

1. Zgraditi je treba prosvetni dom, ki mora postati središče zdravstvenega kulturnega udejstevovanja vseh občanov.
2. Občina mora pospeševati vse-

stransko izobrazbo prebivalstva s strokovnimi izobraževalnimi predavanji, tečaji in filmi.

PROMET

1. Asfaltirati je treba vaše ceste, ob glavnih cestah nasaditi drevoce, popraviti važnejše poljske poti;
2. zgraditi varnostne zidove ob cestah in urediti dohode z njih na polja, zlasti na cesti Fernetič-Coli;
3. namestiti avtomatične telefonske centrale v občinski stavbi za hitrejšo zvezo z mestom;
4. urediti pošto zvezo s Fernetiči.

VODOVODNE IN HIGIENSKE NAPRAVE

1. Pravilno je treba urediti vodovod, da ne bo primanjkovalo vode, in napeljati vodo v zasebna stanovanja po ustreznih cenah, postaviti javna vodovodna črpaljšča, zlasti v Fernetičih;
2. preurediti je treba vaška napajališča;
3. v Velikem Repnu je treba urediti javno kopališče, na Colu in v Fernetičih pa javni prhi.

za Devin-Nabrežino

25. maja bomo s svojimi glasovi zaupali upravo naše občine možem, katerih preteklost nam jamči, da bodo kot zavedni in delovni Slovenci varovali naše ogrožene narodne interese in vestno ter pošteno gospodarili in vodili vse posle v interesu vseh občanov.

Kandidati Liste slovenske skupnosti se bodo v občinski upravi borili za konkretno rešitev naslednjih vprašanj:

1) Nepristransko reševanje občinskih poslov, ne glede na kraj in politično usmerjenost ter narodno pripadnost občanov.

2) Hitro in točno reševanje uradnih poslov ter odpravljanje in po-
bičanje birokratizma.

3) Odmera davkov v skladu z davčno zmogljivostjo davkoplačevalca, ne da bi se obremenjevali nujno potrebni dohodki za njegovo dostojno življenje.

4) Ukinitve davkov na živino za domači zakol.

5) Skrb za primerno vzgojo in strokovno izobrazbo kmečke in delavske mladine (tečaji, predavanja, borba za strokovno-kmetijsko šolo, drevnice in trsnice itd.).

6) Zaščita domačih kmetijskih pridelkov in dolgoročni krediti za splošno pospeševanje kmetijstva.

7) Posebna skrb za ohranitev in napredek domačega ribištva.

8) Soudeležba občine pri ocenjevanju vojaške škode in posredovanje občine za njeno pravično in čim hitrejšo poravnavo.

9) Ureditev cest in njihova prilagoditev modernemu prometu (asfaltiranje, ureditev primernih avtobusnih postajališč in postavitve javnih telefonov, kjer je to potrebno) in občinskih poti, posebno pa pot Praprotno (do Trnovske ceste) - Sempolaj - Slivno - Sesljan - Prečnik - Slivno - Mavhinje - Cerovlje, ter umno izkoriščanje obcestja z zasaditvijo primerne gozdne in sadne dreve.

10) Pravilno in naprednim potrebam odgovarjajoča obnova stanovanjskih prostorov in gospodarskih pritliklin, zlasti pa hlevov v požarih vseh (Cerovlje, Medja vas, Mavhinje, Vižovlje, Praprotno in Trnovec).

11) Rešitev stanovanjske stiske domačih delavskih družin z zgraditvijo delavskih hiš. Za gradnjo hiš morajo biti krediti dodeljeni izključno občin in ne tujim ustanovam (IACP), ki z razpolaganjem s stanovanji izvajajo narodnostno

diskriminacijo proti domačinom.

12) Zboljšanje javne zdravstvene službe (naprava ambulanc v Sempolaju, Mavhinjah, Sesljanu in Slivnu, javna stranišča, smetišča i. t. d.) in javnega skrbstva (dom o-nemoglih), javna dela itd.

13) Zgraditev nove šole v Sempolaju in preureditev šolskih prostorov v Slivnem in Cerovljah, ustanovitev otroškega vrtca v Sempolaju in Sesljanu ter skrb za njihovo primerno opremo in učila, izpopolnitev strokovne šole v Nabrežini, ustanovitev šolskih svetov na vseh šolah.

14) Zgraditev primernih prostorov za kulturno prosvetno udejstevovanje občanov in zagotovitev materialne osnove za športno delovanje mladine.

15) Reorganizacija in izpopolnitev živinodravniške službe in olajšave revnim kmetom pri zdravljenju živine.

16) Izboljšanje pogojev za razvoj turizma in pomoč domači zasebni pobudi.

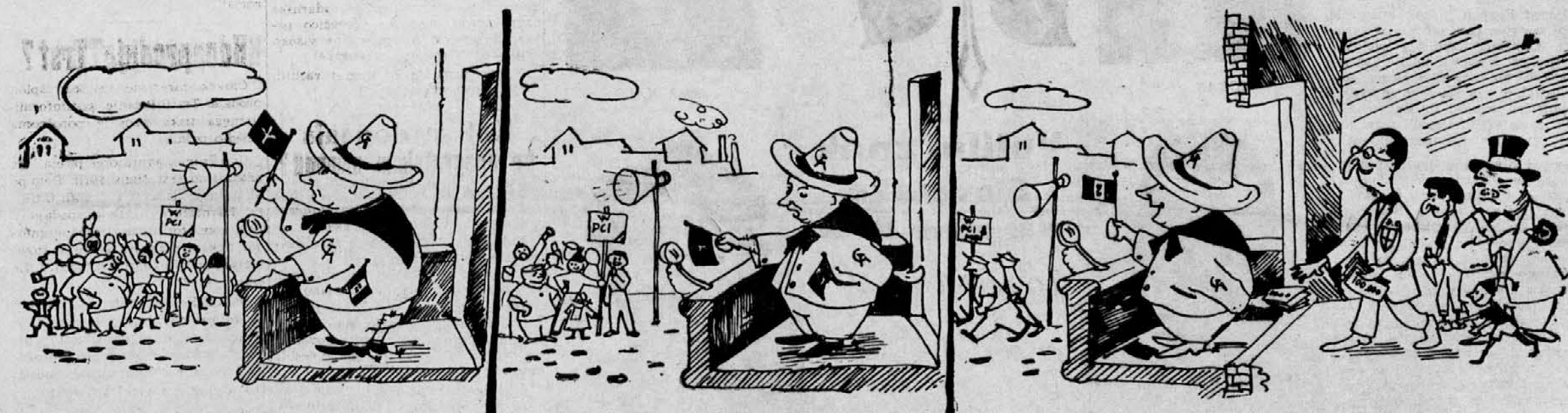
17) Pospeševanje kamnoseške industrije in zvišanje ter nova ureditev zakupnine za kamnolome sorazmerno z vrednostjo lre. Stremeti je treba za to, da bo občina prevzela kamnolome v svojo upravo in dobila kredite za njihovo mehanizacijo.

18) Uveljavljanje posestnih pravic bivše mavhinjske občine na seljskem območju za ureditev kopališča za njeno prebivalstvo.

Lista slovenske skupnosti ne stopa pred volivce z namenom, da bi jih varala s privlačnimi in neizvedljivimi obljubami, niti, da doseže propagandni učinek. Naša lista je plod težkih političnih razmer, ki ogrožajo naš narodni obstoj na vsem Tržaškem ozemlju in še posebej v naši obmejni občini. Zato se zaveda težav, ki čakajo njene občinske svetovalec pri upravljanju občine in podčrtava:

a) Svetovalec Liste slovenske skupnosti se bodo za rešitev postavljenih nalog brezpozorno in dosledno borili, kakor to zahtevajo njihova oseba in narodna čast, za vest in ponos. O tem svojem delu bodo stalno obveščali svoje volivce s tiskom in na sestankih.

b) Slovenske volivce opozarjamo na njihovo dolžnost do slovenske skupnosti, ki jo morajo čuvati in jo vztrajno in odločno braniti pred odkritimi in prikritimi sovražniki. (Program za Dolino na 5. strani)

I. faza: »MI SMO ZA STO«

II. faza: »ZA TRST JE TREBA BOLJŠE RESITVE«

III. faza: »BOLJŠA RESITEV JE ITALIJA«

RECI, DA TI NE POREČEJO...

Volilna kominformiada v Sv. Križu

Pri nedeljski božji službi se po vsem svetu v katoliških cerkvah bere in razlaga kak odomek iz evangelija po Matevžu ali Marku ali po Lukežu ali po Janežu. Le v Trstu pri Sv. Antonu Novem smo predpreteklo nedeljo slišali svojevrstne evangelij — ne po Matevžu ne Marku ne Lukežu ne Janežu, ampak svojevrstne evangelij, ki si ga je izmislil in ga govoril častiti gospod Narcis Rigonat, kaplan pri Sv. Antonu in katehet na italijanskem liceju. Ta evangelij — govorjen je bil pri sv. maši ob dvanajstih — se je glasil takole (podajamo ga v slovenskem prevodu):

»Dragi verniki! Berite uvodni članek v zadnji številki tednika Vita Nuova. Ta članek je zelo poučen in važen za zveličanje vaših duš. Iz njega boste namreč spoznali, kam in kako daleč povede pretirani nacionalizem...«

Zdi se, da je še nekaj naslednjih besed veljalo temu članku, toda ni informatorji jih niso mogli več razumeti, ker se je prav tisti hip uprl mikrofon, da je postal prenos po zvočnikih skoraj nerazumljiv. Sicer pa nam je dovolj teh besed, da se zopet in zopet spomnimo tudi na vse tiste pridige italijanskih vojaških duhovnikov, ki so v abesinski in v pretekli splošni vojni trobiti ubogim vojakom samo »domovino«, Mussolinija in »pokorščino do officijev« ter navduševali za boj proti tujim nedolžnim narodom v krivični, imperialistični, napadalni vojni.

Take pridige so morali poslušati tudi tisoči slovenskih fantov, ki jim je bila Italija hujša kot mačeha in so ji vendarle morali prilijeni služiti v življenjem. Ti fantje so odšli k vojakom v tani in mirno vojno. Vračali so se vsi pohujšani nad takimi in tistimi pridigami ter se zaklinjali, da k takim duhovnikom ne morejo iti k spovedi niti v smrtni nevarnosti.

Vojna je minila in zdaj naj slovenski duhovnik vrača in spreobrača te nekdanje krščanske fante, ki so jih italijanski duhovniki s svojim poganskim šovinizmom pohujšali?

Bivši italijanski vojni kaplani se ne zmenijo za duhovna zločinstva, ki so jih zagrešili nad slovenskimi fanti, ki jim niso preskrbeli niti slovenskih molitvenikov, ne dali prilike za slovensko spoved, ampak so jih prepričevali celo, naj se borijo za brezbožnega diktatorja Mussolinija ter proti lastnim rojakom Jugoslovijci ali sploh proti nedolžnim narodom in naj umirajo za tisto Italijo, ki jim je v vojski in doma prepovedovala celo glasno slovensko moliti!

Kaj bi se ti bivši pastirji vojakov zmenili zdaj za duše drugih? Saj se mnogi izmed njih niti za svoje več ne zmenijo! Saj je vendar znano, da je na stotine italijanskih vojaških kaplanov iz pretekle vojne odpadlo od Cerkve in da so istočasno z vojaško suknjo slekli tudi za vedno duhovniški ovratnik. Saj je znano, da ima Italija danes med petdesetstisoč duhovnih (svetne in redne vrste) nad šest tisoč odpadlih. Med nimi jih je polovica prav iz zadnje vojne, in sicer prav iz vrst tistih, ki so pridigali pretirani nacionalizem.

Tu naj si italijanski verniki in zlasti gospod Rigonat med njimi ogledajo živ zgled, kam privede pretirani nacionalizem. S takim evangelijem, kakršnega je predpreteklo nedeljo gospod Rigonat pridigal svojim vernikom, se je postavil sam na nevarno pot odpada, apostazije. Če se mu zdi, da je v Italiji še premajhen odstotek odpadnikov, naj gre povečevati to pristno italijansko sramoto, ki ji ni para na svetu. Noben narod namreč ni, na toliko izgubljenih ali odpadlih duhovnikov, kakor prav slavni katoliški narod Italije. Vzroki so različni, toda v veliko primerih prav nacionalizem, kajti prav vojaških duhovnikov je mnogo odpadlo i po prvi i po drugi svetovni vojni!

Gospod Rigonat je bolj v goreči skrbi za svojo patriotsko slavo pri Legi Nazionale kakor za zveličanje duš pri Bogu — hotel s tistim »evangelijem« usekati Slovence, toda usekal je samega sebe in svoje šovinistične rojake! Če on sam v svoji šovinistični slepoti tega ne vidi, evo, mu hočemo pomagati.

Gospod Rigonat je svoje vernike opozoril na članek v Vita Nuova, ki smo se v Demokraciji že bavili z njim. Gre za članek g. Botterija, ki stoe, da smo katoliški Slovenci z volilno povezavo izdali svojega »rojaka« nadškofa Stepinca, da prodajamo katoliška načela, da vezemo s komunisti itd. Članek je neumen in zloben, toda še bolj neumen in zloben je človek, ki z duhovniško avtoriteto »ex cathedra« oznanja urbi et orbi tak evangelij sovražstva, kakor je to storil gospod Rigonat. Mislite si, kako vpliva na verne, ponižne in naivne, duhovni, ku vdane in že itak nacionalistično ubrane italijanske vernike, če jim duhovnik slovesno naroča kot ne-

„Iz svetega evangelija po Rigonatu...“

kaj silno važnega, branje tistega članka, in če tako strupeno namigava na »pretirani nacionalizem«.

Kaj je tako početje? Najstrupenejšje hujskanje. Kaj volilna propaganda po letakih in zvočnikih! Kaj volilni govori agitatorjev! Kaj časopisni članki in lov za glasove! Vseh teh reči je mešan že toliko vajen, da zna ohraniti lastno sodbo kljub vsej propagandi. Toda evo vam prižnico! Če se vam v cerkvi duhovnik tako pikro, tako hinavsko, tako svetohlinsko sredi molitev, sredi oznanjanja božje besede zakadi z zaničljivim in jedkim posmehom v neko politično formacijo — slučajno našo slovensko: katerega italijanskega vernika, že tak od povsod bombardiranega s protislovensko propagando, naj ne popade nov hujši bes in gnev proti tem nesrečnim »slavokomunistom«, ki so — po Rigonatovih besedah — tako daleč nacionalisti, da prodajajo tudi Boga in duše komunizmu iz same želje po uničenju Italijanov?

Mislite si zdaj preprostega vernika, italijanskega vernika, kako je po tisti maši doma brž poiskal Vito Nuovo in slastno prebral neumni članek Botterija, ki je itak pol zlagan in sploh ena sama potvorba dejstev. Vernik bo razumel članek kajpak še vse bolj črno, kakor spis zasluzi, kajti pod vplivom je duhovnika iz cerkve. Pod vplivom duhovnika si bo razlagal članek tako, da gre zares za najgroš zaroto slovenskih katoličanov in da ti pripravljajo vse več kot potres proti Italiji. Preprostemu ali nepreproustemu italijanskemu verniku se bodo pod vplivom Rigonatove skrajno megalomanske in avtoritativne pripombe slovenski katoličani zares zagnusili, katoličani ali nekatoličani — Slovenci pa na sploh! Če jih je doslej mrzil, jih bo odslej sovražil; če jih je doslej sovražil, jih bo po taki propagandi in po taki vzgoji zatiral, kar bo le mogel. Italijanski vernik si ne bo več štel v greh, če dela Slovence krivico, saj ga dušni pastir k temu hujška!

Kaj bo pa slovenski vernik na to rekel? Bodisi na Rigonatove besede, bodisi na njihove posledice, na dejanja italijanskih katoličanov, ki bodo pod vplivom Rigonatovih besed zatirali Slovence?

Ali je g. Rigonat kaj pomislil, kaj porečejo Slovenci? Porečejo kakor marsikak slovenski fant, ki se je pohujšal nad italijanskimi vojaškimi duhovniki: preklel je vojaškega kaplana, Cerkev in njene predstojnike! Ali se gospod ne čuti nič odgovornega za ogromno pohujšanje, ki ga je s svojim strupenim nacionalizmom povzročil med Slovenci? Ali se ne čuti krivega pred Bogom za greh narodnega sovražstva? Sovražstva namreč, golega sovražstva do Slovencev je Rigonat poln! Njegova prijaznost do Slovencev je ponarejena, njegov značaj je značaj hinavca! Tako sodijo o njem tisti, ki ga že dolgo poznajo. Tako vedo tisti, ki čutijo, kako pri Sv. Antonu sabotira slovenske pobožnosti, slovensko spovedovanje itd.

Tržaški

ZORAN SOSIC

Dr. RUDOLF MARC

Volilni znak Slovenske narodne liste

To je bil znak naših očetov

To je naš znak

Tega bomo volili!

na politiko ne razume. Tega mu ne zamerimo. Ni to njegov poklic! Zamerimo mu pa, da se ne razume niti na pastoralne dolžnosti in koraknosti. Če se ne razume niti v svoji stroki, naj izstopi iz dušnega pastirstva ter vstopi v kak samostan in naj dela pokoro za svoje rojake, da zadosti božji jezi za grmade zločinov, ki jih je njegov narod zagrešil nad malim slovenskim narodom, nad slovenskimi dušami.

Ce on sam ne sprejme našega nasveta, prosimo njegove predstojnike, naj za to poskrbijo!

DISCIPLINIRANI PAPAGAJI

Comp. Bidovec: »Kako naj objasnimo slovenskim kominformistom stalistične partije, ki zahtevajo vrnitev Trsta Italiji? Med slovenskimi člani vlada veliko ogorčenje, ker o Italiji nečejo ničesar slišati!«

Comp. Vidali: »Comp. Bidovec, anzitutto disciplina!«

TRŽAŠKI KATOLIČAN ne sme biti slovenske narodnosti!

Vsak dan prihajajo iz Rima razne podpore tukajšnjim iredentističnim organizacijam, ki le podpihujejo sovraštvo med tukaj živčima narodom. Pred kratkim pa so iz Rima poslali znesek milijona lir kot podporo tukajšnjim semeniščnikom.

V semenišču študirajo tudi taki mladeniči, ki so revni, in tem je ta podpora res prav prišla. Tedaj bi si človek mislil, da končno vendar enkrat rimski denar služi tudi v človekoljubne namene.

Zalibog smo morali kaj kmalu spremeniti svoje mnenje o dozdavnih človekoljubnosti. Izvedeli smo, da so trije mladeniči, na podlagi »politijskih ugotovitev«, da so slovenske narodnosti, bili črtani iz seznama tistih, katerim je šla ta podpora.

Vprašali bi gospode, ki so to tako hladnokrvno storili, kot bi šlo le za trgovsko pogodbo, s kakšnim denarjem so zgradili tržaško semenišče? Zakaj nam niso prej povedali, da bodo v bodočem semenišču vzgajali može, ki bodo najprej zagrizeni Italijani in šele nato dobri duhovniki? Če bi na ovojčke, kamor so verniki dajali denar, napisali, da ne bo v bodočem semenišču mesta za slovenske fante, bi se marsikak vernik premislil, prej ko bi dal svoj skromni prispevek.

Zavedajmo se, da italijanska klica vidi v slovenskem razumnstvu (katerega pa javno ne priznava!), v slovenskem duhovništvu in učitelstvu največjo nevarnost za italijanstvo Trsta! Sodijo namreč po sebi, ker so prav oni v vseh poklicih najprej Italijani in šele potem vse drugo. Če bi prišla sem Italija, bi šli namreč tukajšnjim duhovnikom prav taki pridevki, kot gredo danes beneškim duhovnikom: da so

»fanatični nacionalisti slavie«, krivi same tega, da si upajo v Italiji govoriti slovenski.

Zaman je, da dajajo gospodje okoli Pror v svojih uvodnikih (v znamenju medsebojne strpnosti, bratstva med narodi itd.) nasvete nam Slovence, ki smo v zadnjih letih toliko preizkusili, da lahko vemo, kakšni so. V takih primerih, dragi demokristjani, pokažite svoj pravi obraz. Zaman je, da se skrivate za ščitom!

Kaj bi rekel k vsemu temu ameriški kardinal Spellman?

Ricmanje za našo stvar

V torek, dne 6. maja je bilo v naši vasi zelo živahno. Bil je namreč prvi volilni shod Liste slovenske skupnosti. Ze popoldne smo opazili kominformistične voditelje, ki so sfigali med hišami. Zvečer smo pa videli, kaj jih je bolelo. Bili so se namreč, da bi zaslepljenci slišali, kako se jim njihovi voditelji lažejo in jih vodijo za nos. Zato so organizirali nekaj pobalnov,

ki so poskušali s tuljenjem in živčanjem razbiti zborovanje. Tem so prišli tudi nekateri Tržačani iz »Sicilije« na pomoč...

Zborovanje je otvoril dr. Miro Adamič, nato pa predal besedo dr. Otonu Berčetu, ki je v svojem govoru poudaril, da smo nastopili skupaj kot neko našo predniko zato, ker smo sprevideli, da nas je sovražnik iz leve in desne skušal razbiti z lažmi in prevaro. Opozoril je volivce tudi na Neodvisno listo v Dolini, ki je postavljena zato, da svojim kominformističnim zaveznikom pomaga do zmage. Svoj govor je zaključil z besedami, da je zadnji čas, da Slovenci izločimo iz svoje srede vse politične lažnivce.

Kot drugi govornik je nastopil g. Stanko Bolé, ki je z neizpodbitnimi dokazi razkrinjal dvoilnost vlogo Vidali: v Trstu nastopa kot neizprosn branilec STO-ja in enakopravnosti Slovencev z Italijani, v Barju pa govori Vidali o ogroženem italijanstvu Trsta, ki bi se utegnulo spremeniti v »pokopališče Italijanov«.

Med njegovim govorom je neki zeleni kominformistični »sudarnik« zagnal proti zvočniku vrečo peska, dokazujoč s tem vso visoko »kulturo« Vidalijeve stranke!

Njihov trud, da bi shod razbili, se je popolnoma izjalovil.

Kaj se dogaja na anagrafskem uradu?

Naš član se je pritožil na pristojnem anagrafskem uradu zaradi nedostavitve volilnega izkazila.

Kaj je izvedel? Da se je že davno izselil v Ameriko!

Pa je čil in zdrav v Trstu, kjer službuje v poldržavni ustanovi...

Takih »izselencev« je med tržaškimi Slovenci nič malo, saj je na našem anagrafskem uradu dovolj prenapetih, ki bi se nas hoteli kar čez noč iznebiti!

Prosimo vse naše čitatelje, da nam sproti javljajo take primere, da jih moremo pravočasno objaviti in hkratu ukreniti potrebne korake.

kandidati

ALOJZ KALC

JOSIPINA PERTOT

in »četniki« ter šele nato prešel na obravnavo gospodarskega programa svoje KP, o kateri je kajpak trdil, da je v vsakem oziru edina branilka svobode, neodvisnosti itd. našega delavca in kmeta.

Nekaj važnega pa je nadebudni tovariš Markovič »pozabil«, namreč, da bi svojim slovenskim poslušalcem razložil, kaj piše o tržaškem vprašanju v zadnji številki Vie Nuove rimski kominformisti, senator Pastore! S kako drznim poudarkom postavlja ta človek »tržaški proletarijat« v prvo fronto za govornikov in predhodnikov italijanskega vlačugarskega apetita po slovenski zemlji! Napadal je Slovence in poštenjake, domačine g. Kristijana Tenceja, da ni niti z besedico obsodil pobalinsko-razpoloženo laškega seplearja Vidali, ki je v Lonjerju slovenskemu človeku javno opsoval mater z vlačugo! To je torej napol kitajsko govoreči »politik« in »strokovnjak« Markovič v svoji govoranci »pozabil«, ne bomo pa tega nikoli pozabili mi!

Mačkovlje za LSS

Dne 6. maja ob 20-ih smo imeli v naši vasi otvoritveni volilni shod Liste slovenske skupnosti, na katerem se je zbrala velika večina vaščanov.

Mačkovljani so dokazali svojo zavednost in slogo s tem, da niso dovolili skupini kominformističnih razgrajev, da bi motili potek zborovanja.

Prvi je povzel besedo dr. Miro Adamič. S kominformističnim časopisom Vie Nuove v roki je pozval enega izmed nosilcev Lovrihove liste, naj se na lastne oči prepriča, kaj piše njihovo glasilo: da je kominformistična stranka večji zagovornik italijanstva Trsta kot sama Democrazia Cristiana. Vsi prisotni so kar stremili in se zgrajali nad njihovo dvoilnostjo!

Nato se je oglasil dr. Oton Berce, pozivajoč občane, naj 25. maja strnjeno glasujejo za skupnost Slovencev ter dokažejo s tem zavednost in kulturnost svoje vasi. Govornika so piskači skušali prekinjati z medklici in neumnimi vprašanji, a so dobili take odgovore, da se je pogostoma zbrana množica iz srca smejala in so se zborovalci razšli v najboljšem razpoloženju.

Kominformistični prvi maj

Zredile so se vrste pristašev naših kominformističnih veljavok. To je najbolje dokazal 1. maj. Običajnih kominformističnih proslav se je udeležilo letos veliko manj kominformističnih navijačev kot lani.

V povorki, ki je šla iz Rojana skozi mesto na Garibaldijev trg, kjer je bilo prvomajsko zborovanje, so našli — reci in piši — 2611 oseb, vstevši telovadce, Vidali in njegov štab. Popoldanskega telovadnega nastopa na stadionu pri Sv. Soboti se je sicer udeležilo nekoliko več oseb, vendar so ziješe s tribun velike vrzeli!

Naravnost porazna pa so poročila o poteku kominformističnih prvomajskih proslav na našem podeželju. Naj navedemo samo to, da se ni v Nabrežini udeležilo povorke in zborovanja niti 30 domačinov!

Naše ljudstvo je spregledalo in ne naseda več vabljenim glasovom komredentista Vidali in njegove klike. To dokazuje tudi dejstvo, da stalno pada število podeželjanov, ki se udeležujejo kominformističnih volilnih zborovanj. V Gabrovcu je poslušalo Blažinove neslanosti komaj 15 vaščanov, v Salezu ni imel Aldo Slavac mnogo več sreče, v Zgoniku pa so kominformistični govorniki prišli na popolnoma prazen trg, ker so domačini »izbrali svobodo«.

Konec je kominformističnega terorja!

Rdo prodaja Trst?

Človek zares ne ve, kdo sploh prodaja Trst! Pisanje kominformističnega tiska nam je popolnoma zmedlo pojme...

Unità in Lavoratore pišeta, da prodajamo Trst Jugosloviji. Delo pa piše, da prodajamo Trst Italiji. Unità, Lavoratore in Delo spadajo v isto kominformistično sračje gnezdo, v katero polagata svoja kukavičja jajca Togliatti in Vidali! Le čitajte jih.

Dušan Kodrič, vplivni sodelavec Dela in njegov bivši odgovorni urednik, pa je svečano izjavil pri vpadu v Stokov govor pri zborovanju Slovensko-italijanske ljudske fronte dne 3. maja pri Sv. Ani:

»Da, res smo za Italijo! Kdo laže? Bidovec ali Kodrič? Kdo prodaja Trst?«

Za STO in demokracijo odločno v borbo proti komunizmu in iredentizmu!

Podeželje se prebuja! OPENCİ ZA LIPOVO VEJICO

Cimolj se bližajo volitve, tembolj se naše podeželje prebuja. Kot val gre spoznanje preko naših vasi, da mora slovenska okolica Trsta vstati odločno in kot en mož proti vsem, naklepom, s katerimi se skuša ogroziti obstoj in bodočnost Svobodnega tržaškega ozemlja.

Kar je Italija izgubila na bojnem polju, poskuša po svoji stari navadi zopet pridobiti s prosjačenjem, z zavajajo in z izsiljevanjem.

Mobilizirala je vse. Od rimske vlade, pa do javnih in tajnih italijanskih vezi v tujini, preko številnih propagandistov iz vseh mogljivih italijanskih provinc, ki jih meče kot govornike po tekočem traku na tržaške trge, z razpisanjem ogromnih sredstev, vse je mrzlično na delu, da poda svetovni javnosti dokaz, kako so upravičene njene zahteve po vrnitvi našega ozemlja.

Ce bodo ti napori v mestu uspešni, bomo šele videli. Za nas okoliške Slovence se pa spričo teh namenov postavljajo izredno resne in za našo bodočnost usodne naloge. Naj bo tudi res, da je mesto po večini italijansko. Prav tako je pa tudi res, da neha to italijanstvo že na obronkih gričev, ki obkrožajo Trst z vseh strani. Ko se z gotovih mest danes govori o pretežno italijanskem značaju tega področja, se vede in neodgovorno zamolčuje, da to velja samo za ozek obalni pas, ki sega komaj par kilometrov od obrežja. Vse drugo je slovenska zemlja, na kateri živi trd in klen kraški človek, ki je vedno znal odločno braniti slovensko posest proti vsem grabeljivim rokam.

To moramo slovenski podeželjani pri teh volitvah dokazati vsemu svetu! Posebno spričo zadnjih dogodkov v Londonu je zaradi tega zadela slovensko podeželje ogromna odgovornost, kateri moramo biti kos. Italijanski pohlepi po naši slovenski zemlji se morajo zlomiti na črti, kjer pričena kraška skalat. Danes je naše orožje glasovnica; v nedavni preteklosti smo dokazali, da se znamo boriti tudi z drugačnim orožjem!

Slovenci na podeželju so spričo nevarnosti strnili svoje sile. Hočejo v uprave svojih občin zavedne in odločne Slovence, ki bodo sami odločali, kako se branijo slovenske koristi in koristi občanov!

Zato ni zgolj slučaj, da uspehi kominformističnega propagandnega delovanja v naših vaseh vidno pešajo. Ljudstvo jih je spoznalo. Pod vodstvom svojih italijanskih voditeljev bi nas hoteli speljati v Italijo. To njihovi kapoti v Italiji javno govorijo in pišejo. Dobili bodo zaslužen odgovor!

J. P.

Shod LSS v Dragi

Na shodu, ki je bil dne 10. t. m. je naš zastopnik dr. Rudolf Marc, ob prisotnosti skoraj vseh občanov orisal borbo Slovencev na tem najskrajnejšem kosčku slovenske zemlje za svoj obstanek, ki se vleče še skozi tisoč in tri sto let, ter prikazal zbranim ves razvoj in razmah slovenskega uveljavljanja v kulturnih, gospodarskih in političnih ustanovah, ki so bile last vsega naroda in ki so dosegle posebno pred prvo svetovno vojno zavidljivo višino.

Prikazal je nato žalostno pot slovenskega človeka v dobi predfašistične in fašistične dobe, ki je kljub vsem naklapi brutalno raznarodovalnega sistema ohranil zavest v pravičnost človeških in božjih zakonov in ki je v svoji tradicionalni trmi kljuboval terorju, ki ga je nad njim izvajala tritisočletna kultura, ki se je pa kakor megla razblinila, ko je zopet posijalo sonce odrešenja in svobode. Ohranil je ponos sicer malega, zato pa žilavega in naprednega naroda.

Orisal je nato prevaro, s katero so pridobili tako imenovani internacionalisti slovenske glasove pri zadnjih volitvah, ki so potem pomagali dvigniti rdeče trdnjave po slovenskem Bregu in kjer se je gospodarilo z občinskimi premoženjem po političnih in ne gospodarskih principih. Trošilo se je za vse mogoče iz fondov, ki so bili dani na razpolago od strani ZVU, kakor da bi bila občina partijsko korito in pri tem zanemarjalo one vasi, ki niso trobile v partijski rogi. Predočil je tudi dvoilično politiko kominformističnega vodstva, ki se predstavlja v Italiji za italijansko stranko, medtem ko pa v našem podeželju hoče zagovarjati STO in slovenskega delavca in kmeta. Po-

jasnil je zbranim pomen in program Liste slovenske skupnosti, pri kateri sodelujejo res slovenski možje, pridni in vestni gospodarji, ki bodo zastopali pošteno interese vseh vasi brez političnih predsodkov. Zato je dolžnost vsakega Slovenca in Slovenke, da gre na volišče in voli za Listo slovenske skupnosti.

Ožigosal je tudi početje ljudi okoli tako imenovane Neodvisne liste, ki pa je le trojanski konj v vrstah zavednih Slovencev in ima le namen, da bi lovila one ljudi, ki še niso spregledali namer teh razbijalcev slovenske skupnosti.

Zaključil je s pozivom, naj tudi vaščani Drage dne 25. maja s svojim glasom prispevajo k uveljavljanju slovenske samozvesti in pometejo enkrat za vselej z izvedencije internacionalnega kova.

Nato je govoril g. Miro Presel, ki se je dotaknil predvsem vprašani krajevne važnosti v zvezi s sedanjimi upravnimi volitvami.

Shod LSS v Briščkih

V nedeljo 11. maja je bilo v Briščkih prvo volilno zborovanje Liste slovenske skupnosti. Govorila sta Sergej Mihelič in Anton Ukmar.

Kot prvi je nastopil Sergej Mihelič, kateri je pozval naše podželjane, da morajo strniti naše vrste in ostati strnjeni, dokler ne bodo priznane vse naše pravice! Govornik je posebno poudaril, da moramo danes voliti slovensko, če bomo hoteli jutri nastopiti v obrambo naših življenjskih interesov!

»Zato — je dejal govornik — če hočete, da vam bodo priznane vaše pravice in da bodo zaščiteni vaši interesi, ki so skupni interesi vseh Slovencev, ker samo brat lahko bratu pomaga, ne da bi ga s tem stavil v ponižujočo, hlapčevski položaj, morate voliti za Listo slovenske skupnosti! Izvolili boste ljudi, ki vas bodo povsod častno predstavljali, izvolili boste Slovence, ki bodo znali pokazati v vsakem primeru, da so možje in ne številke, s katerimi lahko tuji voditelji operirajo po mili volji.«

Potem ko je Sergej Mihelič še enkrat omenil, da je bilo z vseh strani dokazano, kako se Lista slovenske skupnosti bori dosledno in brez pridržkov za ohranitev STO-ja, v smislu mirovne pogodbe, je zaključil s temi besedami: »Dobro si zapomnite, da ne bi bilo Svobodnega tržaškega ozemlja, če ne bi bilo Slovencev: samo močen in zaveden slovenski rod ga lahko čuval«

Sledil je govor gospoda Antona Ukmarja, ki je z ostrimi besedami ožigosal dvoilično in izdajalsko vlogo kominformističnih voditeljev in poudaril, da kdor se pokori Vidaliču in odda njemu svoj glas, voli za povratek Italije in za novi »zamaš fašističnega imperijalizma!«

Shod SNL na Katinari

Na shodu SNL na Katinari je g. dr. Rudolf Marc obrazložil zbranim Katinarčanom pomen sedanjih volitev, ki čeprav upravnega značaja, imajo za nas Slovence silno važnost, ker jim daje svet politični pomen. Vsak glas, ki bi ga Slovenci oddali neslovenskim listam, bi bil popolnoma izgubljen in bi bil štet kot italijanski glas in v določenih primerih upoštevan kot prisrčan na združenje Trsta z Italijo. Tega seveda si ne šeli noben Slovenec, ki je okušal skozi dobri dve desetletji dobroto ljubeče matere Italije, in tega si ne želi niti slovenski delavec, ki je dal kominformistični partiji svoj glas, ker mu je zagotavljal, da se bo borila za uspostavitve in ohranitev STO-ja, medtem ko je njegovo zaupanje nedvoumno izdala, kakor pričajo izjave vseh vidnejših voditeljev KPI in tudi samega Vidaliča, čigar brezvestnost gre tako daleč, da zmerja slovensko mater z vlačugo.

Zato je slovenski delavec že spregledal in čeprav ostane istega svetovnega prepričanja kakor do sedaj, bo oddal svoj glas edini slovenski listi, ki brani načelno in neprestano STO od vsega začetka, s tem, da zahteva spoštovanje mirovne pogodbe in uveljavitev njenih določb.

Govornik je nato pozval prisotne, naj vplivajo tudi na druge, da dne 25. maja oddajo svoj glas za SNL in pometejo tako za vselej z internacionalno navlako.

Nato je povzel besedo g. Drago Legiša, ki je v svojem jedrnatem govoru orisal zgodovino slovenskega življa na skalnatih bregovih nad Jadranom, njegov trud in doprinos za uspostavitve boljših pogojev za razvoj slovenske samobitnosti na Tržaškem ter prikazal njegov križev pot skozi petindvajsetletno dobo italijanskega gospodarenja v teh krajih. Živo je opisal vse svečane obljube, katere smo bili Slovenci deležni, in brezmejno razočaranje, ki smo ga dočakali v demokraciji in fašistični Italiji. Tudi je pokazal v svoji pravi luči način postopanja vodstva KP z navedbo različnih virov, kjer je Vidali nedvoumno izdal pričakovanje slovenskega delavca, ki mu je pred tremi leti slepo zaupal, s tem da se je povezal z italijanskim iredentizmom in prodajal Trst zemlje lačnemu Lahu. Zato je pozval vse poštene Slovence, ki imajo le še kolikaj narodne zavesti, naj pri sedanjih volitvah ne nasledajo več vabljivim klicem nam sovražnega tabora, in zaključil z besedami našega pesnika:

»PROST MORA BITI, PROST MOJ ROD, NA SVOJI ZEMLJI SVOJ GOSPOD!«

Shod SNL v Lonjerju

V ponedeljek 12. maja je bil v Lonjerju shod Slovenske narodne liste, ki je marsikateremu Lonjerju odprl oči in ga pripravil do tega, da bo glasoval za slovensko narodno stvar na Tržaškem, to je za Slovensko narodno listo.

Kot govornika sta nastopila T. Cerkvenik in B. Agneletto. B. Agneletto je prikazal predvsem dvoilično igro tržaških kominformističnih voditeljev v borbi za STO. Poudaril je zato Lonjerce, naj volijo za edino slovensko listo v tržaški občini, to je za Slovensko narodno listo, katera more edina jamčiti tržaškimi volivcem, da bo znala vztrajno in dosledno braniti slovenske koristi v novem tržaškem mestnem svetu.

Na Opčinah je bil dne 9. maja uspel shod Slovenske narodne liste, na katerem je govoril dr. Josip Agneletto. Ker je govor važnega programatičnega pomena, prinašamo njegove glavne misli, ki jih je občinstvo večkrat s ploskanjem podkrepilo.

Govornik je naglasil, da so te volitve za Tržačane in Slovence tako važne, ker se bo pri reševanju tržaškega vprašanja gledalo tudi na to: koliko Tržačanov se je izreklo za STO in koliko za Italijo.

KAJ JE STO?

Med Jugoslavijo in Italijo je sporen prostor, ki ga je pariška konferenca povzdignila v samostojno neodvisno državno telo, ker ga ni mogla dati niti Italiji, ker tu prebivajo Slovenci in Hrvati, niti Jugoslaviji, zaradi Italijanov; in ker je ta prostor ključ do Srednje Evrope, most za zblizanje Slovanov in Italijanov in činitelj miru v Srednji Evropi.

KAJ POMENI STO ZA TRŽAČANE?

STO pomeni za vse Tržačane in vse prebivalce: vrnitev Trstu njegove funkcije svetovnega mednarodnega tržišča in pristanišča; s tem obilo dela in služb, zadostni kruha, višje plače, nižje cene, v kratkem — blagostanje. STO kot ozemlje pomeni prostost od vojaške službe in prihranek ogromnih oborožitvenih stroškov. Tržaške ladje ne bodo več bogatile tujih pristanišč, na njih bodo zaposleni tržaški mornarji. STO pomeni, da ne bo več tujec odjedal kruha domačinu in zasedal nova udobna stanovanja. In končno bo vsak Tržačan-državljan STO-ja pod zaščito Združenih narodov in bo imel odprto pot v svet.

IN KAJ POMENI ZA SLOVENCE IN SLOVANE?

Za Slovence in Hrvate pomeni STO: enakopravnost. To pomeni: ko boš ti iskal dela in tvoj sin in hči službe, ne boste kot Slovenci ali Slovani zapostavljeni, ampak predpostavljeni; ko boš govoril javno in na glas svoj slovenski jezik,

ne boš zaničevan in zmerjan s »ščavom«; ko boš stopil v javne in državne urade, boš govoril v svojem jeziku, ki bo enakopraven z laškimi; po ulicah, na javnih poslopijih, železnicaht itd. bodo dvojezični napis, kakor so povsod po svetu, kjer živi skupaj po dva ali več narodov (Belgija, Luksemburg, Švica, Finska). Toda STO bo za Slovence pomenilo še več:

Vsak Slovenec in Hrvat bo enakovreden državljani, brez občutka manjvrednosti in sramu; bo človek v vsej svoji polnosti, ne pa polsuženj!

ITALIJA IN STO

Italijanska vlada se je zagrizla v Svobodno tržaško ozemlje in že štiri leta vodi neizprosno borbo za uničenje STO-ja, ker hoče skozi Trst zopet v Srednjo Evropo, ker noče, da postane Trst konkurent Benetk in drugih laških pristanišč, ker noče, da bi italijansko prebivalstvo preko meje s skominami gledalo na tržaško blagostanje, red in mir.

Pri teh volitvah se voli: ali za STO ali za Italijo! Politično prepričanje igra pri teh volitvah podrejeno vlogo.

SLOVENSKA NARODNA LISTA in stranke, ki jo tvorijo, zastopajo že od 1947 naprej dosledno in brez-pogojno načelo ohranitve in ostvartve STO-ja. Z dr. Agnelettom je bila Slovenska narodna lista zastopana tudi pri londonski delegaciji. Slovenska narodna lista je edina slovenska lista v Trstu kot naslednica načel onih naših slovenskih in hrvatskih narodnih mož, ki so pred sto leti začeli borbo za slovensko enakopravnost in ki so jo bili izvajali in dosegli pred prvo svetovno vojno l. 1914.

Samo Slovenska narodna lista je v Trstu predstavnic slovenskega naroda in Slovanov sploh!

Eden glavnih razlogov, da ni dala pariška konferenca leta 1947 Trsta Italiji, je bilo prav dejstvo, da živi v Trstu močna slovenska manjšina. Ko se bo zopet razpravljalo o usodi STO-ja, bodo države podpisnice mirovne pogodbe pod vplivom laške propagande, da Slovencev v Trstu ni, štele: koliko Slo-

vencev je pravzaprav še v Trstu? In pri tem bodo šteti le glasovi onih Slovencev in Slovanov, ki bodo oddali za Slovensko narodno listo, ne pa tudi oni glasovi, ki bodo oddani za italijanske ali za mešane italijansko-slovenske liste!

Italijani so hoteli prikriti število Slovencev in so zato pri ljudskem štetju izbrisali stolpec o narodnosti, ker pričakujejo, da bodo pri volitvah »naivni« Slovenci tako in tako oddajali svoje glasove italijanskim in mešanim italijansko-slovenskim listam kot zadnjic leta 1949; in da bodo zato številčno skrajaj izgubili s povrsta tržaške občine. Prav pri teh volitvah, ko vemo, da je prav od števila Slovencev v Trstu odvisna v veliki meri tudi usoda Trsta in STO-ja, ne bi se smel noben slovenski glas izgubiti med glasove mešanih in italijanskih list!

Zato vsak glas, oddan za druge, tudi za one mešane liste, ki so za Trst, ne bo štel kot slovenski glas! Mi nočemo laških glasov toda pri teh volitvah, kjer se bo svet spraveval, koliko Slovencev je še v Trstu, mora vsak Slovenec in Slovan, ki še čuti v sebi slovensko kri, in ki hoče samostojen Trst in STO, oddati svoj glas edino oni listi, ki je slovenska, in to je le Slovenska narodna lista!

IN DRUGE LISTE?

Italijanski iredentisti se poganjajo in prosjajo za slovenske glasove. Vsak slovenski glas, ki se odda za italijanske iredentistične liste, je glas za to, da pride Italija zopet v Trst! Ali ste že pozabili, kaj je bila Italija za Slovence in Hrvate? Kaj je bila za Trst?

Govornik je navedel razloge, zakaj ne sme noben Slovenec ali Slovanca voliti za demokristjane. O tem bomo še posebej spregovorili. Nato se je govornik obrnil na slovensko delavstvo. Tudi o tem bomo še pisali posebej. Zaključil je svoj govor, da naj oddajo vsi Slovenci, brez razlike politične pripadnosti, pri teh volitvah glas za Slovensko narodno listo, to je za lipovo vejico, v znamenju katere so se Slovenci in Slovani skozi tisočletja borili in zmagovali!

VOLILNI PROGRAM LSS za občino Dolina

Ob udeležbi številnih vaščanov je imela Slovenska narodna lista svoj shod v Gropadi v nedeljo 11. t. m. dopoldne. Govorila sta inž. Milan Sosič in dr. Branko Agneletto.

Inž. Sosič je v izbranih besedah prikazal vse težkote, s katerimi sta se morala on in dr. Agneletto boriti ob ustanavljanju slovenskih otroških vrtcev in osnovnih šol. Seveda je spet mnogo takih primerov, da so Slovenci zapostavljeni. Medtem ko imajo, reci in piši, štirje italijanski otroci svoj vrtec in svojo lastno kuhinjo, morajo slovenski otroci v miljskih gričih prehoditi dolge poti, da lahko pridejo do oddaljene šole.

Govornik je pozval vaščane, naj dobro premislijo, komu bodo pri prihodnjih volitvah oddali svoj glas. Italijani so vse one, ki so volili komunistično partijo, pristeli med svoje in tako so bili vsi ti glasovi za nas Slovence izgubljeni. V drugo se kaj takega ne sme več dogoditi! V tem odločilnem trenutku gre za biti ali ne biti! Prepričan sem — je dejal govornik — da noben Slovenec, ne glede na svoje politično prepričanje, ne želi več pod Italijo!

Dr. Agneletto je najprej temeljito obračunal z demokristjani, ki si še vedno upajo med naše ljudi, da bi se kakšnega lahkovnega tješka ujeli na svoje limanice, potem ko so vsa ta leta gledali le na to, da bi: kolikor mogoče škodovali Slovence. Vsekakor pa so oni vsaj toliko pošteni, da odkrito priznava, da hočejo Italijo, dočim kominformisti delajo vse zahrbtno in podlo.

Dovolj velika hinavščina kominformističnega vodstva je ta, da igrajo tu eno muziko, takoj za Devinom pa drugo. Gotovo vam je kot primer znan članek v Vie Nuove komunističnega prvaka Pastoreja, katerega je dal Vidali takoj zveti iz prometa v con A.

»Zatorej — je poudaril dr. Agneletto — naj vsakdo ohrani svoje prepričanje, vendar pa naj v tem odločilnem trenutku odda svoj glas edini slovenski listi, ki brani Svobodno tržaško ozemlje. Vse druge stranke so že mnogokrat premenjale svoje politične smernice, samo Slovenska narodna lista vedno odločno brani stališče Slovencev in obstoj tržaškega ozemlja!«

VOJNI OSKODOVANCİ IN POLITICNI PREGANJANCİ

Za vojne oskodovalce in za bivarne politične preganjance mora občinska uprava ukreniti vse potrebno, da jim bo povrnjena škoda, ki jim je bila prizadejana.

TURIZEM

Izkoristiti je treba vse možnosti za razvoj turizma in ga pospeševati v splošno korist občanov.

SPORT

Sportno igrišče v Boljuncu je treba popraviti in opremiti z oblačilnico in prhami. Igrišče mora postati dostopno vsem, ki se bavijo s športom.

ZAKUPI OBCINSKIH NEPRIMICNIN

Občinska uprava bo morala pregledati vse pogodbe o zakupu občinskih neprimicnin ter pravilno uporabljati dohodke, ki izhajajo iz njih. To velja posebno za kamnolome v Boljuncu in nad Ricmanji ter za strelišče pri Gročani.

OBNOVA

Občinska uprava bo morala zastaviti vse sile, da se čimprej dovrši obnova v Mačkovljah, Boljuncu, Prebenegu, Dolini in Kroglijah. V tem okviru bo treba za domače prebivalstvo rešiti tudi pereče stanovanjsko vprašanje z gradnjo stanovanjskih hiš.

ZDRAVSTVO IN HIGIENA

Vso skrb bo treba posvetiti organizaciji občinskih ambulant. Kjer že obstojajo, se morajo razširiti in primerno opremiti. Imenovati bo treba občinsko bolnišnico.

Poskrbeti bo treba, da bo občinski zdravnik redno in pogostejše ordiniral, da bodo zdravniški pregledi vestni in temeljiti. Občinski zdravnik mora periodično temeljito pregledati mladino.

Pregledati se mora seznam revnih, da bo vsem revnim občanom omogočeno brezplačno zdravljenje v bolnišnicah.

TELEFONSKO OMREŽJE

V vaseh, kjer še ni telefonskih zvez z mestom, naj se postavijo javne telefonske govornice.

VODOVOD, PRALNICE, NAPAVALISKA IN KANALIZACIJA

1) Napeljati je treba vodovod v vse vasi, ki ga še pogrešajo, na pr. v Prebenek, Gročano, na Pesek, Jezero, Drago, na Hrvate itd. Povsod je treba prebivalstvu tudi omogočiti, da si napelje vodo v stanovanje, v gospodarska poslopja in za zalivanje vrtov.

2) Prav tako bo treba preskrbeti za primerna javna napajališča in pralnice po vseh vaseh, kjer jih še ni. Urediti bo potrebno tudi kanalizacijo.

UPRAVA IN VZDRŽEVANJE CEST

1) Potrebno je, da se uredijo vse važnejše poljske poti, da se popravijo vsi občestni zidovi in postavijo tako, da ne bodo ovirali prometa in zapirali dostopa na polje.

2) Potrebna je regulacija potokov. Posebej bo treba poskrbeti za regulacijo potoka pod Prebenegom.

Shod SNL v Gropadi

Ob udeležbi številnih vaščanov je imela Slovenska narodna lista svoj shod v Gropadi v nedeljo 11. t. m. dopoldne. Govorila sta inž. Milan Sosič in dr. Branko Agneletto.

Inž. Sosič je v izbranih besedah prikazal vse težkote, s katerimi sta se morala on in dr. Agneletto boriti ob ustanavljanju slovenskih otroških vrtcev in osnovnih šol. Seveda je spet mnogo takih primerov, da so Slovenci zapostavljeni. Medtem ko imajo, reci in piši, štirje italijanski otroci svoj vrtec in svojo lastno kuhinjo, morajo slovenski otroci v miljskih gričih prehoditi dolge poti, da lahko pridejo do oddaljene šole.

Govornik je pozval vaščane, naj dobro premislijo, komu bodo pri prihodnjih volitvah oddali svoj glas. Italijani so vse one, ki so volili komunistično partijo, pristeli med svoje in tako so bili vsi ti glasovi za nas Slovence izgubljeni. V drugo se kaj takega ne sme več dogoditi! V tem odločilnem trenutku gre za biti ali ne biti! Prepričan sem — je dejal govornik — da noben Slovenec, ne glede na svoje politično prepričanje, ne želi več pod Italijo!

Dr. Agneletto je najprej temeljito obračunal z demokristjani, ki si še vedno upajo med naše ljudi, da bi se kakšnega lahkovnega tješka ujeli na svoje limanice, potem ko so vsa ta leta gledali le na to, da bi: kolikor mogoče škodovali Slovence. Vsekakor pa so oni vsaj toliko pošteni, da odkrito priznava, da hočejo Italijo, dočim kominformisti delajo vse zahrbtno in podlo.

Dovolj velika hinavščina kominformističnega vodstva je ta, da igrajo tu eno muziko, takoj za Devinom pa drugo. Gotovo vam je kot primer znan članek v Vie Nuove komunističnega prvaka Pastoreja, katerega je dal Vidali takoj zveti iz prometa v con A.

»Zatorej — je poudaril dr. Agneletto — naj vsakdo ohrani svoje prepričanje, vendar pa naj v tem odločilnem trenutku odda svoj glas edini slovenski listi, ki brani Svobodno tržaško ozemlje. Vse druge stranke so že mnogokrat premenjale svoje politične smernice, samo Slovenska narodna lista vedno odločno brani stališče Slovencev in obstoj tržaškega ozemlja!«

VESTI s TRŽAŠKEGA

Zgoniške kominformiste je postalo sram...

Kot je razumljivo in za volilne razmere spodobno, se je pri nas ozračje temeljito razčistilo in danes lahko slednji občan ve, da sta v tej volilni borbi samo dva tabora! Komunistična vidaljevska pro-italijanska fronta na eni — in tabbor slovenske skupnosti proti Italiji na drugi strani. Tu ni več dopustno nikako slepomisenje, ker gre za svobodo in obstanek vsakega slovenskega človeka, ki se tega imena zaveda in ki noče nikoli več italijanske jarma nobene vrste, nobene barve in v nobeni obliki! Spridlo jasne opredelitve vseh poštenih in zavednih Slovencev, spridlo vsedanjih dokazov o izdajalski in dvojni igri vidaljevske KP o, tržaškem vprašanju, si štejemo v dolžnost in nujnost ponovno vprašati razredčene zgoniške, saleske in samotorske kominformiste, ali res nočejo spregledati? Ali nameravajo kljub vsem Pajettovim, Vidaličevim in v najnovejšem času tudi Pastore-jevim nedvoumno izjavam o »analogah in ciljih tržaškega proletariata v borbi za italijanstvo Trstac, še nadalje varati in slepiti javnost, da so proti Italiji? Ali so razni »ideologije« ala Pegan Just, Milčič Herman in Stanislav že vzeli v roke zadnje število italijanske komunistične revije Vite Nuove, da bi se na lastne oči prepričali, kaj je tja notri zapisal njihov italijanski velikaš on. Pastore pod naslovom: »Tre colpi all'italianità di Trieste?«. Ker se to v polni meri Vidaličevih komunistov tiče, torej tudi omenjenih slovenskih podreptnikov te nečedne družine, jim svetujemo, da si »progresivno« revijo čim hitreje nabavijo in na volilnih shodih svojim volivcem tudi jasno povedo, ali se s tem strinjajo! Nekdo je namreč tu lažnik, in sicer najslabše vrste, ker del slovenskih pristašev in njihovih koristi odkrito izdaja in na podel način vleče v sovražnikovo sužnost. Ob takih dokazih odpade vsako blebentanje in postane ničevo vsako kasnejše opravičevanje in izgovarjanje. Kdor danes ne spregleda, ne bo spregledal več in ga bomo morali nujno šteti med odkrite odpadnike in prostovoljne narodne izdajalce. Kominformistični kandidati naše občine s Pircem na čelu in organizator Hermanom na »rep«, kličejo danes Zgoničani jasno in glasno: še je čas, da svoje kandidature ustno prekličejo, da

Vidalijev hlev za vselej zapustite in postanete spet to, kar ste bili ob rojstvu, namreč: Slovenci! Naša borba proti Italiji na splošno in komunistu posebej, ne bo nikdar odnehala, niti popustila, ker dobro vemo, da pomeni za nas prvo in drugo novo sužnost in — morda novo kri!

Da vas je v tej odločilni dneh do kosti sram, vam radi verjame-mo, ne moremo vam pa verjeti, da nimate v sebi toliko poguma in volje, da bi se te sramote otresli in pokazali zaničevalcu svojih slovenskih mater, laškemu sleparju Vidaliču, enkrat za vselej hrbet. To zahteva od vas slovenski Zgonik, to zahteva od vas vsi vaši prejšnji volivci in vse naše žrtve! Zadnjo besedo pa bo o vas izrekla nepodkupljiva zgodovina!

Beseda italijanskim katoličanom

Resnicoljubnost, bratska ljubezen in narodnostna strpnost

Da ne bo nihče izmed nas nasedel sirenskemu javkanju demokristjanske hinavščine, hočemo razkrinkati intrigantske namene lista Vita Nuova v tistih trditvah, kjer se člankarju ni posrečilo prikriti, da govori popolnoma »in mala fides«, to je da laže vedoma in hotoma.

Temeljito polomijo je pa člankar zagrešil za obtožbo, da se slovenski katoličani vežejo s titovci. Naši bralci so že prav poučeni, kako je s stvarjo, gospodje Botteri in drugi verjetni »botri« njegovega članka, pa naj se le hudujejo: s takimi lažmi nam delajo najboljše propagando, kajti če se mora politična propaganda italijanskih katoličanov posluževati takih laži, je pač pošten človek ne bo volil!

Vendar pa pravimo: Če bi bilo tudi res (kakor ni res), da smo se Slovenci vsi v obrambi Svobodnega tržaškega ozemlja in svojih narodnih pravic povezali v eno samo skupnost, kaj to vam, gospodje pri Vita Nuova, mar? Saj se vi do bri italijanski katoličani vežete v Lega Nazionale s framasoni in sodelujete pri najbolj umazanih krivicah zoper Slovence, ste sodelovali s komunisti med vojno in s fašisti pred vojno! Vi italijanski

Lovriha je odigral

V razburkanih časih se pojavljajo vedno na površini političnega življenja ljudje z določenimi lastnostmi. Cimbolj so nesramni in kričavi, tembolj uspevajo. V rednih razmerah, ko odločajo vrednoti duha in srca, so taki ljudje kvečjemu smešni.

V takih razburkanih, povojnih časih se je pojavil v Bregu tudi Dušan Lovriha. Poleg nezrele mladosti ga je odlikovalo samo še pretepaštvo. S temi lastnostmi si je pa pri kominformistih zaslužil toliko- ga priznanja, da so ga dali izvoliti celo za dolinskega župana! Dve leti in pol je paševal v občini in se repenčil po občini kot petelinček na domačem dvorišču. Mislil je, da bodo taki časi vedno trajali. Pa se je zmotil. Povojni časi so minili. Ljudje njegovega kova s prehodom v urejene razmere neizogibno izginijo s površja. Posebno v občinskih upravicah hočejo občani imeti vesti-

ne in skrbne gospodarje. Splošno je znano, da so Brežani svojega kričavega župana že zdavnaj do grla stili. Komaj so čakali dneva, da si izvolijo v občini može, ki bodo častno zastopali in upravljali njihovo napredno občino. Ta čas je tu!

Shodí SNL v Trstu

SOBOTA, 17. MAJA: Železniška postaja pri SV. Ani ob 20. in Kolonkovec ob 21. uri.

NEDELJA, 18. MAJA: Sv. Anton ob 7.45, Rojan ob 9.40, Skedenj ob 11. Opčine ob 16.30 in Sv. Križ ob 18. uri.

PONEDELJEK, 19. MAJA: Opčine ob 20.30.

TOREK, 20. MAJA: Barkovlje ob 20.30.

SREDA, 21. MAJA: Padriče ob 20. in Trebče ob 21. uri.

CETREK, 22. MAJA: Prosek ob 10.30.

Fašistično propagando podpirajo slovenščino pa izganjanjo iz cerkve!

V ponedeljek 28. aprila je bila v cerkvi sv. Antona Novega slovenska služba božja v spomin pokojnega Mussolinija. V sredi cerkve je bil postavljen katafalk, zavil v italijansko zastavo, po cerkvi pa je bilo povsod raztreseno cvetje.

Nihče nima nič proti temu, če so fašisti postali naenkrat tako pobožni, da se spominjo na svojega dučaja, ki se je v zadnjem trenutku, ko je stal 28. aprila 1945 pred nabitimi puškami, spravil z Bogom.

Tržaškim vernikom pa ne ugaja, kar se je zgodilo ob koncu maše, ko so v cerkvi zbrani fašisti začeli kričati »Viva il Duce« in pozdravljali z dvignjeno roko. Uprizorili so manifestacijo, kakršne lahko vidimo in slišimo zaenkrat le po cestah, in dokazali, da jim ni šlo preveč za dušo pokojnega dučaja, kakor pa za to, da pokažejo, da so še živi in da bomo še kaj slišali o njih.

Da si pa zberejo hišo božjo za tako početje, to ne gre! Zda smo vajeni slišati tako kričanje pogosto, toda na cesti in ne v cerkvi. Čudno je, da so ostali demokratijski tihi. Ali so morda zatisnili eno oko?

Ko so verniki, ki so se po naključju znašli v cerkvi in slišali fašistična gesla in kričanje, so jo kar popihali. Vsak lahko ve, kako taki izbruh, in se v cerkvi, žalijo čustva posameznika. Dve ženi sta se zgrajali nad tem in povedali nekemu cerkovniku, da je tako početje nezaslišano. Namesto da bi mož imel malo razumevanja do čustev teh dveh ženic, ju je še celo napadel, češ da prav one, ki kleče cele dneve po cerkvah, ne privoščijo ubogemu pokojniku ene maše. Mašo, gospod cerkovnik, ne pa komedije med mašo! Po končani

Obvestilo rejcem bikcev

Obveščamo živinorejce, da bo prve dni junija spomladanski pregled za potrditev bikcev.

Zakon ne dovoljuje imeti nepotrjenih nad 10 mesecev starih bikcev ali bikce, za katere ni v teku prošnja za potrditev.

Torej, vsi lastniki bikcev, kateri bodo v juniju stari deset mesecev, morajo predložiti v roku do 31. maja prošnjo na kolkovanem papirju za 24 lir, naslovljeno na Področno komisijo za potrditev bikov (pri Področnem kmetijskem nadzorništvu), ulica Ghega št. 6-I, tel. 86-73.

Prav tako morajo predložiti prošnjo tudi lastniki že potrjenih bikov, katerih potrditev poteče junija meseca.

maši je isti cerkovnik kazal na ti ženi in razlagal črno oblečenim damam z južnjaškim narečjem, kaj sta si upali reči.

Vemo, da se kaj takega ne more več zgoditi, ker cerkev je cerkev in ne mestni trg, kjer je vse dovoljeno. Ali pa tržaške krščanske demokrate bolj motijo slovenske molitve in petje po cerkvah, kakor pa fašistični izbruh?

ČESTITKE

Elektroinženir dr. Silvan Zagar iz Bazovice je diplomiral 24. marca na politehniku v Turinu za specialista v električnih telekomunikacijah. — Cestitamo!

BOLJSA DRUZINA ISCE poštno dekle, večšo samostojnega gospodinjstva in kuhe. Primerne ponudbe z referencami poslati na upravo lista pod značko »samostojna«.

ZOBOZDRAVNIK

Dr. STANISLAV PAVLICA

spregleda od 9-12 in od 17-19

TRST, VIA COMMERCIALE 10-11, TEL. 31-813

Krojaška delavnica za moške in dame sprejema vsakovrstna dela. Izdelava solidna. Plačilo blaga in izdelave tudi na obroke.

KOŠUTA

ulica Raffineria št. 5

Dr. N. GIGLIA

Zobozdravnik - kirurg

Proteze in zdravljenje z najmodernejšimi sistemi.

Sprejema od 15. do 20. ure

Ulica Torre bianca 43-II (Vogal ulica Carducci)

Mizarji kmetovalci podjetniki! Deske smrekove, macesne in tridih lesa, trame in par-kete nudi najugodnejše

CALEA

TEL. 90441 TRST Viale Sonnino, 24

Volilno premirje v Trstu

Takoj po razpisu upravnih volitev na našem področju se je sestel pripravilni odbor za volilno premirje za tržaško občino, ki je začel z rednimiasedanj takoj z začetkom volilne kampanje.

V odboru so zastopniki vseh štirinajstih vloženih list. Predseduje izmenoma zastopnik vsake liste. Tajniške posle vodi g. dr. Bonifacio, funkcionar področnega predstava, ki vrši hkratu vlogo zveznega člana z ZVU.

Odbor za volilno premirje je uspešno rešil vprašanje dogovornega dodeljevanja trgov v mestu in tržaški okolici za volilna zborovanja. Prav tako je zadovoljivo rešil vprašanje razvrstitve govornikov mestnih in podeželskih list na slovenski in italijanski radijski postaji v Trstu.

Vendar ni odboru uspelo rešiti glavnega vprašanja, zaradi katerega je bil ustanovljen! O volilnem premirju med strankami, ki se potegujejo za naklonjenost tržaških volivcev, skoro ni ne duha in ne sluha!

Naš zastopnik je že moral odločno nastopiti zaradi očitnega kršenja sklenjenega dogovora za volilno premirje, na katerega je Slovenska narodna lista iskreno pristala, in ki ga tudi vestno izpolnjuje. Najhujši dogodki, zaradi katerih je moral naš zastopnik nastopiti, so bili posledica izživalnega nastopa organiziranih škvader MSI-ja, ki so motile naše fante in jim zlasti v prvi noči volilne kampanje preprečevale lepljenje našega propagandnega gradiva. Odbor je dal zadoščenje zastopniku SNL s tem, da je soglasno obžaloval navedene dogodke.

Slične pritožbe proti vsem strankam in skupinam skoro brez razlike so na dnevem redu! MSI in KP sta glavna tarča osredotočenih pritožb, vendar se mislovcu s spretno diplomatsko zgovornostjo, vidaljevci pa z mojstrskim zavijanjem oči in prevajevanjem krivde na druge, posebno na independentiste

in »elemente iz cone B«, mažejo iz zadrege celo sprčo najodličnejših dokazov krivde...

Kljub vsem hibam se je odbor za volilno premirje izkazal kot zadovoljiv koordinacijski organ številnih volilnih dogovorov in posredovanj med posameznimi vloženimi listami na eni strani in na drugi pa med listami in pristojnimi zavazniškimi in domačimi oblastvi.

PLEBISCIT

Ker nimajo pravega socialnega programa, se skrivajo tržaški socialdemokratje (Partito Socialista della Venezia Giulia) za lepo zvenečim imenom njihovega kuma Saragata.

Ker pa danes niti lepo zveneče ime političnega voditelja ne zadostuje več za pridobivanje članov — kajti italijanstvo je monopol demokristjanske klike poklicnih rodo-ljubov — so si naši socialdemokratje izgovorili izključno pravico do zagovarjanja potrebe po izvedbi plebiscita, ki naj bi Svobodno tržaško ozemlje vrnil v naročje maeche Italije.

Plebiscit naj bi dal Tržačanom možnost glasovanja samo za Italijo ali za Jugoslavijo! To je jasno povedal socialdemokratski govornik pri izvajanju volilne propagande po italijanski radijski postaji v Trstu.

Zakaj ne bi smeli Tržačani pri plebiscitu povedati svojega mnenja tudi o Svobodnem tržaškem ozemlju in ne samo o Italiji in Jugoslaviji? Zato, ker se se tudi socialdemokratje bojijo take pristne ljudske sode!

Vendar zagovarjajo naši socialdemokratje še vedno nujnost ureditve doleboh mirovne pogodbe glede Svobodnega tržaškega ozemlja, češ da je to edini način združitve jugoslovanskega in anglo-ameriškega področja ter nato vrnitve obeh pod italijansko vrhovnost.

Cudna so pota socialdemokratske logike!

Kajti že vse preveč ste vi pohujšali. Zato je grda hinavščina in licemerstvo ter jako neposrečno ljubikanje za slovenske glasove kajpak, ko govorite, da je »preprosto slovensko ljudstvo kmetov in delavcev strašno verno in katoliško ter pobožno in vdano cerkveni gosposki. Oh, ironija! Oh, ko bi bilo to res! Naše slovensko ljudstvo je seveda neprimerno bolj verno, katoliško in moralno zdravo kakor italijanski narod. To so morali ne-hote priznati celo italijanski okupatorji bodisi za bivšo Julijsko krajino bodisi za Ljubljansko pokrajino v času zasedbe. Vendar ta lepa sodba, ki jo dajejo vsi tuji našemu narodu, ne velja trdno za Trst. Prav slovensko ljudstvo na Tržaškem je postalo kaj mlačno v veri, prav to ljudstvo, ta del slovenskega ljudstva se oprijemlje na žalost v velikem številu materialističnega svetovnega nazora.

In zakaj in kdo je temu kriv? Eh, italijanski katoličani in zlasti italijanska duhovščina, ali ste si kdaj izprašali vest, zakaj toliko iz toliko Slovinci v Trstu ne hodijo k maši? In od kdaj so nehali hoditi? Vi, italijanski katoličani, vi italijanski duhovniki, ste na tisoče slovenskih duš odbili za vedno, odbili ste jih od Boga, ko ste jih hoteli pridobiti za Italijo, za italijansko politiko! Ali pa ste jih s svojo italijansko šovinistično politiko v cerkvi pohujšali in potisnili v od-pad!

Naj torej gospod Botteri nikar ne laže, da pobožni slovenski delavci in kmetje s Krasa zaradi vere želijo sporazum s italijanskimi katoličani. Narobe! Nam, ki smo opazovali na terenu tridesetletno raznarodovanje in razkristjanjevanje naših ljudi, je danes, da bi se zjokali, ko gledamo po naših vaseh in po mestu pri slovenskem bogoslužju — razen redkih izjem — polprazne cerkve. Italijansko mesto »Trieste italianissima« se je izkazalo, da nikakor nima italijanske katoliške tradicije, ampak da je tu di »amoralissima, ateistissima«, kajti to mesto je tisoče naših ljudi moralno pokvarilo in versko pokvarilo, še več pa jih je zaradi šoviniz-

ma tržaških italijanskih katoličanov in nekaterih duhovnikov potisnilo v odpad.

Hinavci, da vas ni sram govoriti o »vernih slovenskih« delavcih in kmetih, ko dobro veste, da ste jim prav vi italijanski katoličani in duhovniki vero že zdavnaj pred pri-hodom komunizma uničili s svojim šovinizmom! Hinavci, da vas ni sram govoriti samo o slovenskih delavcih in kmetih! Če je to res, da smo samo kmetje in delavci, ali niste s tem dovolj priznali svoje krivde, da nam ni bilo dano v sen-cu 2000-letne italijanske kulture vzgajati si tudi inteligence? Ker pa to ni res, da bi bili samo delavci in kmetje, zakaj se ne sramujete tajiti slovenske uradnike, obrtnike in trgovce, ki jih je najmanj toliko kot kmetov in delavcev?

Koliko pa le drži, da je precej Slovencev še vernih in pobožnih, v toliko nastane zopet vprašanje za vas, italijanski katoličani: povejte, kaj nam ponujate vi, bratje v veri, v volilnem programu? Kaj samo rohnite nad našo politiko? Povejte nam, ali nam vi italijanski katoličani jamčite slovenske šole, jezikovno enakopravnost v uradih, enakopravnost v službah ter zlasti neodvisnost STO-ja? S kom smemo sodelovati v politiki in v katerih vprašanjih, bomo verjetno znali slovenski katoličani bolje presoditi kot vi, italijanski katoličani, kajti nas ne motijo šovinistični nagoni in strasti kakor vas!

„Vita Nuova“ in Slovenci

Našim bralcem v informacijo se nam za zabavo. Clankar lista Vita Nuova, Botteri, pravi, da so voditelji demokristjanskih Slovencev bivši veleposestniki in celo latifundisti, in niti ne iz Trsta, marveč prišleki - begunci. O budalo ti laško! Vidi se mu, da revež ne zna geografije in si v svoji ignoranci pomaga tako, da na vse dežele proclira kar italijanske srednjeveške razmere! Da ima Italija še v 20. stoletju latifundiste in da so ti tudi na krmilu (ministra Scelba, Pellai), to ves svet ve ali vsaj Slovenci, ki smo izobraženi ljudje, to vemo; zato bi se spodobilo za sinove dvatisočletne kulture tudi to, da bi oni vedeli, da v drugih deželah, najmanj pa v Sloveniji, latifundistov že sto let ni več!

Sarlatanski in megalomanski člankar dela neke primerjave slovenskih političnih organizacij z južno Tirolsko in z italijansko Democrazia Cristiana. Ko bi molčal! Slovenci imamo vsekakor precej starejšo tradicijo demokristjanskih strank kot italijanski demokristjani, zato bi ne škodovalo, če bi se italijanski demokristjani prišli učiti k slovenski preteklosti in sedanjosti, ne pa da kvasio neumnosti o razliki med Katoliško akcijo in stranko Democrazia Cristiana.

Take trditve so morda dobra pustna norčija, in mi se taki modrosti iz srca smejemo ter bomo dali predvsem na volitvah odgovor, če italijanski katoličani še niso razumeli odgovora, ki so jim ga dale puške slovenskega odporiškega gibanja v vojni. V ostalem take trditve dajejo najslabšo kvalifikacijo piscema in mi nimamo nič zoper to, da se kak prečastiti gospod Tomizza ali spoštovani Botteri smešita, kajti vsakdo ima pravico blamirati se. Vendar nam narodni ponos ne dopušča, da bi molče prenesli to, da se gospodje od Vita Nuova poslužujejo prav nas Slovencev za svoje častniarske vaje.